

Λειτουργία και υπηρεσίες μιας ισπανικής ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης

Πτυχιακή εργασία

Σοφία Βαλκανίδου

Θεσσαλονίκη 2009

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Λειτουργία και υπηρεσίες
μιας ισπανικής ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης

Σοφία Βαλκανίδου

Επόπτρια καθηγήτρια: Ελίζα Μακρίδου

Θεσσαλονίκη 2009

Περίληψη

Στην παρακάτω πτυχιακή εργασία, στα πλαίσια της πρακτικής άσκησης της συγγραφέως στη Βαρκελώνη, μελετήθηκαν θέματα γύρω από τον τρόπο λειτουργίας της πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης Pompeu Fabra και εξετάσθηκε μέσα από μία έρευνα που πραγματοποιήθηκε από χρήστες της Βιβλιοθήκης, το κατά πόσο οι υπηρεσίες της και ο τρόπος που εξυπηρετεί το κοινό της είναι αποτελεσματικές.

Πιο συγκεκριμένα, περιγράφονται διεξοδικά, η οργάνωση της Βιβλιοθήκης, η λειτουργία της και τα μέσα και οι υπηρεσίες που υποστηρίζουν το κοινό της στην εκπαίδευση και την έρευνα. Αρχικά, δίνονται ορισμένα στοιχεία σχετικά με τη συλλογή της Βιβλιοθήκης, τα προγράμματα καταλογογράφησης και ταξινόμησης και τέλος, μία γενική εικόνα για τους χώρους και τον εξοπλισμό της Βιβλιοθήκης, καθώς επίσης και για τις αγορές υλικού. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται μία προς μία όλες οι υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης και ακολουθεί μία σύντομη έρευνα όπου μετράται το ποσοστό ικανοποίησης των χρηστών σε σχέση με τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Τέλος, αναλύονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από το σύνολο της εργασίας.

Πίνακας Περιεχομένων

Περίληψη	2
Πίνακας Περιεχομένων	3
Πίνακας Εικόνων και Γραφημάτων	4
Α. Πίνακας Εικόνων	5
Β. Πίνακας Γραφημάτων	5
Κατάλογος ακρωνύμων	5
Ευχαριστίες	6
Πρόλογος	8
Εισαγωγή	9
Μεθοδολογία.....	9
1. Το Πανεπιστήμιο και η Βιβλιοθήκη Pompeu Fabra	12
1.1. Εισαγωγικά.....	12
1.2. Σκοπός και αποστολή της Βιβλιοθήκης	19
2. Οργάνωση και λειτουργία της Βιβλιοθήκης UPF.....	20
2.1. Συλλογή της Βιβλιοθήκης UPF.....	20
2.2. Προγράμματα καταλογογράφησης και ταξινόμησης του υλικού της Βιβλιοθήκης UPF.....	20
2.3. Wib (Web Interno de la biblioteca - Intranet).....	23
2.4. Ο εξοπλισμός και οι χώροι της Βιβλιοθήκης UPF.....	24
2.5. Αγορές και προϋπολογισμός της Βιβλιοθήκης UPF.....	26
2.5.1. Αγορές.....	26
2.5.2. Προϋπολογισμός.....	29
3. Οι διαθέσιμες υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης UPF	31
3.1. Υποδοχή	31
3.1.1. Γραφείο Κίνησης και Υποδοχής (PIE)	31
3.1.2. Πληροφοριακό Τμήμα	32
3.1.3. Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη	32
3.2. Δανεισμός.....	34
3.2.1. Δανεισμός τεκμηρίων	34
3.2.2. Δανεισμός φορητών ηλεκτρονικών υπολογιστών	35
3.2.3. Διαδανεισμός	35
3.3. Προτεινόμενη βιβλιογραφία.....	38
3.4. Online Κατάλογοι και άλλες Βάσεις Δεδομένων.....	39
3.4.1. Ο Κατάλογος OPAC της Βιβλιοθήκης	39
3.4.2. Ηλεκτρονικοί συλλογικοί κατάλογοι OPAC της Καταλωνίας.....	39
3.4.3. Οι οκτώ θεματικοί κατάλογοι του πανεπιστημίου.....	40
3.4.4. Recercat.....	43
3.5. Υπηρεσία παραγγελίας υλικού.....	43
3.6. Αυτόματη μέθοδος διόρθωσης γραπτών (εξετάσεων)	45
3.7. Φακτορία	45
3.8. Ομάδες εξειδικευμένων πληροφόρησης και οπτικοακουστικών μέσων.....	47

3.8.1.	Αίθουσες πληροφορικής	47
3.8.2.	Υπολογιστές και ασύρματη σύνδεση.....	47
3.8.3.	Λογισμικό	48
3.9.	Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο.....	49
3.10.	Εκπαίδευση χρηστών.....	49
3.11.	RefWorks. Εφαρμογή σύνταξης βιβλιογραφικών παραπομπών	49
3.12.	Φωτοτυπικά μηχανήματα, εκτυπωτές και συσκευές αναπαραγωγής οπτικοακουστικού υλικού	50
3.13.	Μετα μηχανή αναζήτησης	51
3.14.	Ασύρματο δίκτυο πανεπιστημίου (Eduroam).....	52
3.15.	Υποστήριξη στην έρευνα.....	52
3.16.	Τηλεφωνία και τηλεδιάσκεψη	53
3.17.	Πύλη Επιστημονικής Παραγωγής (Portal de Producció Científica)	53
3.17.1.	Λειτουργία της Πύλης Επιστημονικής Παραγωγής.....	54
3.17.2.	Περιήγηση στην Πύλη Επιστημονικής Παραγωγής	55
4.	Έρευνα για τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης Pompeu Fabra.....	57
4.1.	Παρουσίαση και ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας	58
4.2.	Αξιολόγηση των απαντήσεων του ερωτηματολογίου.....	66
5.	Συμπεράσματα - Επίλογος	71
	Βιβλιογραφία	74
	Παράρτημα : Ερωτηματολόγιο	76
	Ευρετήριο Όρων	78

Πίνακας Εικόνων και Γραφημάτων

A. Πίνακας Εικόνων

1.	Εικόνα 1	Το πλάνο της εγκατάστασης του πανεπιστημίου	Σελ. 14
2.	Εικόνα 2	Το κτήριο Jaume I και το κτήριο Depósito de las Aguas	Σελ. 15
3.	Εικόνα 3	Το εσωτερικό της Βιβλιοθήκης Depósito de las Aguas	Σελ. 16
4.	Εικόνα 4	Παράθυρο καταλογογράφησης του προγράμματος Millennium	Σελ. 22
5.	Εικόνα 5	Παράθυρο αναζήτησης τεκμηρίου με βάση τον τίτλο στο Millennium	Σελ. 23
6.	Εικόνα 6	Αίτηση αγοράς ενός τεκμηρίου για την βιβλιοθήκη του UPF	Σελ. 28
7.	Εικόνα 7	Τα τρία τμήματα στην υποδοχή της Βιβλιοθήκης	Σελ. 34
8.	Εικόνα 8	Τα τεκμήρια στη συλλογή «Προτεινόμενη Βιβλιογραφία»	Σελ. 38
9.	Εικόνα 9	Οι θεματικοί κατάλογοι με ξεχωριστά χρώματα	Σελ. 41
10.	Εικόνα 10	Αίτηση για πρόταση αγοράς υλικού για την Βιβλιοθήκη του UPF	Σελ. 44
11.	Εικόνα 11	Interface της ιστοσελίδας RefWorks	Σελ. 50
12.	Εικόνα 12	Αναζήτηση στη μετα μηχανή αναζήτησης της Βιβλιοθήκης	Σελ. 51
13.	Εικόνα 13	Μηχάνημα αυτόματης εξυπηρέτησης δανεισμού και επιστροφής του τεκμηρίου	Σελ. 70

B. Πίνακας Γραφημάτων

1.	Γράφημα 1	Αποτέλεσμα σε ποσοστά της ερώτησης 1	Σελ. 58
2.	Γράφημα 2	Αποτέλεσμα σε ποσοστά της ερώτησης 2	Σελ. 59
3.	Γράφημα 3	Αποτέλεσμα σε ποσοστά της ερώτησης 3	Σελ. 60
4.	Γράφημα 4	Αποτέλεσμα σε ποσοστά της ερώτησης 4	Σελ. 61
5.	Γράφημα 5	Αποτέλεσμα σε ποσοστά της ερώτησης 5	Σελ. 62
6.	Γράφημα 6	Αποτέλεσμα σε ποσοστά της ερώτησης 6	Σελ. 63
7.	Γράφημα 7	Αποτέλεσμα σε ποσοστά της ερώτησης 7	Σελ. 64

Κατάλογος ακρωνύμων

APA → American Psychological Association

Biblioteca IUHJV → Biblioteca de l' Institut Universitari d' Historia Jaume Vicens Vives

CAU → Centro de Atención Al Usuario

CBUC → Consorcio de las Bibliotecas Universitarias de Cataluña

CCUC → Catálogo Colectivo de las Universidades Catalanas

CRAI → Centro de Recursos para el Aprendizaje y la Investigación

CRUE → Conferencia de Rectores de las Universidades Españolas

EEES → Espacio Europeo de Educación Superior

MLA → Modern Language Association

OCLC → Online Computer Library Center

OPAC → Online Public Access Catalog

PIE → Punto de Información al Estudiante

REBIUN → Red de Bibliotecas Universitarias

SCB → Solicitud de Comanda Bibliográfica

TIC → Tecnología e Información de la Comunicación

UPF → Universitat Pompeu Fabra

VTLS → Virginia Technology Library System

Wib → Web interno de la biblioteca

Ευχαριστίες

Για την εκπόνηση της πτυχιακής μου εργασίας, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου σε ορισμένους ανθρώπους οι οποίοι πραγματικά με υποστήριξαν καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνάς μου.

Πρώτα απο όλα θα ήθελα να ευχαριστήσω από καρδιάς την επόπτριά μου και εργαστηριακή συνεργάτιδα του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης Ελίζα Μακρίδου, για την πίστη που μου έδειξε όλο αυτό το διάστημα, τις συμβουλές της, τα πλάνα καθοδήγησης, αλλά πάνω απο όλα την επιμονή της να συνεργαστεί μαζί μου παρόλα τα προβλήματα που προυπήρχαν εξαιτίας της μεγάλης μας απόστασης.

Επίσης θεωρώ υποχρέωσή μου να ευχαριστήσω τη βιβλιοθηκονόμο του πανεπιστημίου Romreu Fabra, Elena Blanco για την αμέριστη συμπαράσταση και επιμονή της, ξεναγώντας με σε ένα πρωτόγνωρο περιβάλλον της Βιβλιοθηκονομίας ξεκινώντας από το μηδέν, αλλά και όλους τους υπόλοιπους βιβλιοθηκονόμους που βρίσκονταν καθημερινά παρόντες στις καθημερινές μου απορίες, πρόθυμοι για την οποιαδήποτε επεξήγηση, ώστε να διαμορφώσω μια πληρέστερη εικόνα περί της βιβλιοθήκης και του καινούργιου μου εργασιακού περιβάλλοντος.

Τέλος, ευχαριστώ ειλικρινά όλους μου τους φίλους στην Ελλάδα που με πίστεψαν και μου έδιναν κουράγιο όταν οι δυνάμεις μου κάποιες στιγμές με εγκατέλειπαν, αλλά πάνω απο όλα την οικογένειά μου, για την καθημερινή εμπύχωση και κουράγιο που μου έδωσαν μέχρι τώρα ώστε να βγάλω εις πέρας την αποστολή μου στη Βαρκελώνη.

Πρόλογος

«Πέρασα μερικές μέρες δύσκολες και αγωνιούσα για ένα σωρό πράγματα. Έχω τελειώσει μία σημαντική συγκέντρωση με ανθρώπους και τώρα ετοιμάζομαι να οργανώσω μία καινούργια. Έχω λίγο χρόνο στην διαθεσή μου και δεν τον περνάω ούτε στην δουλειά μου ούτε στο σπίτι. Αυτά τα δύο μέρη θα με επέστρεφαν στη ρουτίνα και τώρα ψάχνω να βρω ένα μέρος να μου επιτρέψει να βρίσκομαι με τον εαυτό μου, μόνο με το εγώ μου. Προσπαθώ να βρω έναν τρίτο χώρο. Ένα μέρος στο οποίο να μπορείς να βρίσκεσαι χωρίς απαραίτητα να έχεις προκαθορισμένους κανόνες. Πήγα στη Βιβλιοθήκη. Έχω βρει ένα μέρος όπου μπορείς να ζήσεις με τις ανησυχίες και τα προβλήματά σου μέσα από μία σχετική διάσταση, με σύνδεση στο Διαδίκτυο, η οποία μου επέτρεπε να κάνω κάτι που έκανα ή να συνομιλήσω με ένα φίλο.

Οι βιβλιοθήκες σήμερα εκσυγχρονισμένες πλέον και σε αρκετές περιπτώσεις με πολλά περισσότερα βιβλία και περιοδικά, αποτελούν το μέρος όπου μπορεί κανείς να νιώθει άνετα. Οι βιβλιοθήκες σήμερα είναι χώροι όπου μπορεί κανείς να ξεκουραστεί, να δουλέψει και να ανακαλύψει. Είναι καταφύγια, τα οποία προστατεύουν το εσωτερικό τους από τους εξωτερικούς κινδύνους και είναι το κατάλληλο μέρος όπου μπορεί κανείς να αναπτυχθεί εσωτερικά. Είναι θα έλεγα ο τρίτος κόσμος μας. Τις έχουμε προσεγγίσει αρκετά για να είναι έτσι όπως είναι, αλλά η ύπαρξή τους εξακολουθεί να είναι αναγκαία».

Μετάφραση από το blog του Lluís Anglada¹

¹ Lluís Anglada. Ισπανός βιβλιοθηκονόμος (από την Καταλωνία) που θεωρείται μία από τις πιο σημαντικές προσωπικότητες στο χώρο της Βιβλιοθηκονομίας καθώς έχει γράψει άρθρα για τις Βιβλιοθήκες και τη Βιβλιοθηκονομία, όπως και το δημοφιλές για τους (Ισπανούς) ιστολόγιο όπου σημειώνει τυχόν εξελίξεις γύρω από την επιστήμη, ανταλλάσσει απόψεις με τους αναγνώστες του ιστολογίου και γενικότερα εκφράζει τις ιδέες και τα οράματα του σχετικά με τις Βιβλιοθήκες. Η παρακάτω διεύθυνση σας παραπέμπει στο ιστολόγιο του (σημειώστε ότι το περιεχόμενο βρίσκεται στην καταλανική γλώσσα): <http://bdig.blogspot.com/2008/12/pau-i-cincia.html>

Εισαγωγή

Η ιδέα για την εκπόνηση αυτής της εργασίας, με θέμα την παρουσίαση της λειτουργίας και των υπηρεσιών της ισπανικής ακαδημαϊκής Βιβλιοθήκης Pompeu Fabra, προέκυψε στα πλαίσια του προγράμματος σπουδών του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης. Συγκεκριμένα, μέσω του προγράμματος ανταλλαγής φοιτητών Erasmus-Socrates, η συγγραφέας είχε τη δυνατότητα εκτός από την παρακολούθηση μαθημάτων, να εργαστεί ως ασκούμενη φοιτήτρια στη συγκεκριμένη Βιβλιοθήκη. Η πρακτική άσκηση στον εν λόγω φορέα την οδήγησε στη βαθύτερη ενασχόλησή της με θέματα που αφορούν τις υπηρεσίες προς τους χρήστες και γενικά το οργανωτικό πλαίσιο που αφορά την εύρυθμη λειτουργία μιας ακαδημαϊκής Βιβλιοθήκης και έτσι, γεννήθηκε και ωρίμασε η ιδέα της εκπόνησης μίας πτυχιακής εργασίας που θα απεικόνιζε εκ των έσω τη λειτουργία και τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης αυτής.

Σκοπός της εργασίας είναι η περιγραφή, η παρουσίαση και τέλος η αξιολόγηση των υπηρεσιών και των λειτουργιών της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Pompeu Fabra σε συνδυασμό με την ανάδειξη της χρησιμότητάς τους στη συγκεκριμένη ακαδημαϊκή κοινότητα, πράγμα που καθιστά τη Βιβλιοθήκη αναπόσπαστο κομμάτι του ερευνητικού και ακαδημαϊκού χαρακτήρα ενός ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Μεθοδολογία

Η συλλογή των πληροφοριών για την ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας, όπως διαπιστώνεται και στη “φτωχή” βιβλιογραφία (κυρίως σε έντυπο υλικό), ξεκίνησε αρχικά από την καθημερινή τριβή με βιβλιοθηκονόμους της Βιβλιοθήκης μια και αποτελούν την κύρια πηγή άντλησης όλων των παρακάτω στοιχείων που εμφανίζονται στο θέμα που αναπτύσσεται. Ο τρόπος που ακολουθήθηκε για τη συλλογή των πληροφοριών ήταν ουσιαστικά προσωπικές σημειώσεις της συγγραφέως που συλλέχθηκαν μέσω της παρατήρησης και μέσω άτυπων συνεντεύξεων στο προσωπικό της Βιβλιοθήκης, μια διαδικασία που διήρκησε τρεις μήνες (01/10/2008 – 21/12/2008) όσο δηλαδή ήταν και το χρονικό πλαίσιο της πρακτικής εξάσκησης. Στις πληροφορίες αυτές αναλύονται με κάθε λεπτομέρεια ο τρόπος εργασίας των βιβλιοθηκονόμων και τυχόν απορίες σχετικά με τη λειτουργία της Βιβλιοθήκης. Επίσης, η καθημερινή προσωπική παρατήρηση έπαιξε πολύ σημαντικό ρόλο στη διαπίστωση ορισμένων προβλημάτων, συμπερασμάτων, κτλ. Τέλος, οι συχνές έρευνες σε έντυπο και ψηφιακό υλικό όπως βιβλία, άρθρα περιοδικών, καθώς και ιστοσελίδες που εντοπίστηκαν με στοιχεία σχετικά με το θέμα που αναπτύσσεται, βοήθησαν στην τεκμηρίωση των θεμάτων που άπτονται της εργασίας.

Αξίζει να αναφερθεί ότι υπάρχει ένας κατάλογος με όλα τα ακρώνυμα που περιλαμβάνονται μέσα στο κείμενο και εξηγείται τι σημαίνει το καθένα ξεχωριστά, όπως επίσης και ένας πίνακας εικόνων και γραφημάτων όπου παρουσιάζονται με αύξοντα αριθμό, τίτλο εικόνας/γραφήματος που δόθηκε μέσα στο κείμενο και σελιδαρίθμηση όλες οι εικόνες και τα γραφήματα που υπάρχουν διάσπαρτα μέσα στην εργασία.

Στο συγκεκριμένο σημείο, κρίνεται απαραίτητο να γίνει παρουσίαση της δομής της εργασίας. Πιο συγκεκριμένα, η παρούσα εργασία αναπτύσσεται σε πέντε (5) κεφάλαια, καθένα από τα οποία χωρίζεται σε υποκεφάλαια για την καλύτερη οργάνωση των πληροφοριών και για τη διευκόλυνση του αναγνώστη.

Το πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζει εισαγωγικές πληροφορίες για το πανεπιστήμιο και τη Βιβλιοθήκη Pompeu Fabra και ολοκληρώνεται διευκρινίζοντας το σκοπό και την αποστολή της Βιβλιοθήκης.

Το δεύτερο κεφάλαιο, όπως δηλώνει και το θέμα της εργασίας, παρουσιάζει τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης Pompeu Fabra. Εισαγωγικά, αναφέρονται ορισμένα γενικά στοιχεία για τη Βιβλιοθήκη, τη συλλογή και τα προγράμματα που χρησιμοποιούν οι βιβλιοθηκονόμοι για την καλύτερη οργάνωση των πληροφοριών, καθώς επίσης και ορισμένα στοιχεία με τη μορφή πινάκων κ.α. για τον εξοπλισμό της Βιβλιοθήκης και πώς είναι οργανωμένη χωροταξικά. Τέλος, παρουσιάζεται με λίγα λόγια η διαδικασία αγοράς και καινούργιων προσκτήσεων στη Βιβλιοθήκη, έχοντας υπόψη βέβαια τον ετήσιο προϋπολογισμό της.

Το τρίτο κεφάλαιο εξετάζει και αναλύει με εκτενή τρόπο τις υπηρεσίες που προσφέρει η συγκεκριμένη Βιβλιοθήκη στο κοινό της όπως για παράδειγμα η υπηρεσία του δανεισμού, της υποδοχής κτλ. αλλά και εργαλεία της Βιβλιοθήκης που θεωρούνται απαραίτητα για το χρήστη και το βιβλιοθηκονόμο όπως για παράδειγμα ο κατάλογος OPAC της Βιβλιοθήκης και οι ηλεκτρονικοί συλλογικοί κατάλογοι της Καταλωνίας.

Το τέταρτο κεφάλαιο της εργασίας αποτελείται από μία έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο χώρο της Βιβλιοθήκης με τη συμμετοχή ανθρώπων που έχουν σχεδόν καθημερινή τριβή με τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης. Η έρευνα διεξήχθη με μία πολύ γνωστή και ευρέως χρησιμοποιούμενη μέθοδο συλλογής υλικού, το ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο αυτό σχεδιάστηκε με σκοπό την εξέταση των υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης και κατά πόσο ο τρόπος λειτουργίας τους είναι επιτυχής.

Η έρευνα που διεξήχθη στη Βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου από 08/12/2008 ως 14/12/2008, απευθύνθηκε σε φοιτητές του UPF, διδακτικό και διοικητικό προσωπικό, ενώ επιλέχθηκε ένα τυχαίο δείγμα πενήντα -δύο (52) ατόμων. Το ερωτηματολόγιο περιέχει εννιά (9) ερωτήσεις, μεταξύ των οποίων οι επτά (7) είναι κλειστού τύπου και οι δύο (2) ανοιχτού τύπου και η διάρκεια ολοκλήρωσης του ερωτηματολογίου υπολογίζεται γύρω στα δύο με τρία λεπτά. Οι πρώτες επτά

ερωτήσεις αφορούν τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης και μετράται το κατά πόσο οι υπηρεσίες αυτές αποτελούν χρήσιμα εργαλεία για τα μέλη της Βιβλιοθήκης, ενώ οι δύο τελευταίες ερωτήσεις αποσκοπούν στη συγκέντρωση ορισμένων στοιχείων, πολύ σημαντικών για το κεφάλαιο των συμπερασμάτων της εργασίας. Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί πως η συγκεκριμένη έρευνα έγινε στο χώρο της Βιβλιοθήκης του πανεπιστημίου και κάτω από συνθήκες όχι και τόσο ευνοϊκές για την πραγμάτωσή της, λόγω εξεταστικής περιόδου, όπου κύρια ασχολία των σπουδαστών ήταν η μελέτη των μαθημάτων του εξαμήνου τους με αποτέλεσμα ο χρόνος τους να είναι αρκετά περιορισμένος. Για το λόγο αυτόν, αποφασίστηκε η έρευνα να είναι όσο το δυνατό πιο συνοπτική, κατανοητή και γρήγορη, καθώς υπήρχε το ενδεχόμενο άρνησης των ερωτώμενων να συμμετάσχουν στην έρευνα λόγω χρόνου. Τέλος τα αποτελέσματα των απαντήσεων των ερωτώμενων αναλύθηκαν σε ποσοστά και εκφράστηκαν υπό τη μορφή γραφημάτων (πίτες) με τα αντίστοιχα ποσοστά τους για τη καλύτερη κατανόηση και σύγκριση των απαντήσεων.

Το πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο της εργασίας δίνει στον αναγνώστη μία συμπερασματική εικόνα σχετικά με τα όσα αναφέρονται στην εισαγωγή για τον τρόπο λειτουργίας και οργάνωσης της Βιβλιοθήκης καθώς και συμπεράσματα που προκύπτουν μέσα από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε για το πόσο επιτυχείς είναι οι υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης για το χρήστη.

Τέλος, και προκειμένου ο αναγνώστης να μπορεί να ανατρέξει, σε πιο αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας και τις υπηρεσίες που παρέχει η Βιβλιοθήκη UPF στο κοινό της, υπάρχει η βιβλιογραφία η οποία έχει συνταχθεί με το πρότυπο MLA, ένα παραρτήμα που είναι το ερωτηματολόγιο σχεδιασμένο με τις ερωτήσεις, που μοιράστηκε στους ερωτώμενους που έλαβαν μέρος στην έρευνα αυτή και τέλος ακολουθεί ένα ευρετήριο όρων με μετάφραση και σελιδαρίθμηση για την καλύτερη κατανόηση του αναγνώστη.

1. Το Πανεπιστήμιο και η Βιβλιοθήκη Pompeu Fabra

1.1. Εισαγωγικά

Pompeu Fabra. Μία προσωπικότητα μοναδική για όλο τον πλυθισμό της Καταλωνίας, μιας και αυτός έθεσε τα θεμέλια της μοντέρνας καταλανικής γλώσσας. Γεννήθηκε το 1868 στη Βαρκελώνη. Πέρασε τα φοιτητικά του χρόνια στα θρανία της σχολής μαθηματικών και μηχανολογίας αλλά βαθύτερος προσανατολισμός του ήταν από την αρχή η μελέτη της καταλανικής γλώσσας και η καθιέρωση των γραμματικών κανόνων της. Μετά τη δημοσίευση των έργων του: *Κανόνες Ορθογραφίας* (1913), *Καταλανική Γραμματική* (1918) και το *Γενικό Λεξικό της Καταλανικής Γλώσσας* (1932), αποτέλεσε το πρότυπο πολλών προσωπικοτήτων της χώρας. Πέθανε στις 25 Δεκεμβρίου 1948 στην Prada, όπου ήταν εξόριστος κατά την περίοδο της δικτατορίας².

Στις 18 Ιουνίου 1990, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έδωσε το πράσινο φως για τη δημιουργία ενός νέου δημόσιου πανεπιστημιακού ιδρύματος στην Καταλωνία, το πανεπιστήμιο Pompeu Fabra, το οποίο βασίζεται στις αρχές της ελευθερίας, της ισότητας, της δικαιοσύνης και της ανεξαρτησίας. Τα πρώτα μαθήματα διεξήχθησαν στις 8 Οκτωβρίου 1990 με μόλις τριακόσιους φοιτητές των σχολών της Νομικής και της Διοίκησης Επιχειρήσεων³. Σήμερα μετά από 18 ολόκληρα χρόνια οι αίθουσες του πανεπιστημίου φιλοξενούν πάνω από 10.000 φοιτητές και 1.400 διδάσκοντες, ενώ το προσωπικό που εργάζεται εκεί αγγίζει τα 600 άτομα. Το πανεπιστήμιο Pompeu Fabra προσφέρει τη δυνατότητα στους φοιτητές του να εκπαιδευτούν στα παρακάτω οκτώ τμήματα: Θετικές Επιστήμες και Επιστήμες Υγείας, Πολιτικές και Κοινωνικές Επιστήμες, Νομική, Οικονομικά και Επιχειρήσεις, Ανθρωπιστικές Επιστήμες, Επικοινωνία, Τεχνολογία των Πληροφοριών και των Επικοινωνιών, Μετάφραση και Φιλολογία⁴. Πρόκειται για έναν δημόσιο φορέα που σκοπό έχει την παροχή εκπαίδευσης σε προπτυχιακό, μεταπτυχιακό και ερευνητικό επίπεδο, ενώ θεωρείται από τα πιο ολοκληρωμένα και τεχνολογικά εξελιγμένα πανεπιστημιακά ιδρύματα της πόλης και φημίζεται για το νεωτερισμό του, την αριστεία και το κύρος του.

Η ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη Pompeu Fabra, έχει ως πρωταρχική αποστολή της, την παροχή των υπηρεσιών της στα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας, με σκοπό να

² Στην ηλεκτρονική διεύθυνση που ακολουθεί θα βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα έργα του Pompeu Fabra, που αναφέρονται στους κανόνες της καταλανικής γλώσσας (Σημειώστε ότι το περιεχόμενο βρίσκεται στην καταλανική γλώσσα): <http://www.upf.edu/universitat/es/presentacio/pompeu.html>.

³ Στην παρακάτω διεύθυνση θα βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα πρώτα βήματα για την έναρξη των πρώτων μαθημάτων στο πανεπιστήμιο Pompeu Fabra: <http://www.upf.edu/universitat/es/presentacio/historia.html>

⁴ Η παρακάτω διεύθυνση παραπέμπει στην κεντρική ιστοσελίδα του πανεπιστημίου Pompeu Fabra, όπου αναφέρονται επιγραμματικά οι τομείς που μπορούν να εκπαιδευτούν οι φοιτητές στο συγκεκριμένο πανεπιστήμιο: <http://www.upf.edu/welcome/greek/>

συμβάλλει στην καινοτομία και την αριστεία στη διδασκαλία, τη μάθηση, την έρευνα και τη διαχείριση του πανεπιστημίου Pompeu Fabra (UPF). Η Βιβλιοθήκη, διαμοιράζεται σε τέσσερα διαφορετικά κτήρια της πόλης, όπου προσφέρεται διδασκαλία και πραγματοποιείται έρευνα:

- Βιβλιοθήκη General (Βιβλιοθήκη IUHJVV),
- Βιβλιοθήκη de Rambla,
- Βιβλιοθήκη de Franca,
- Βιβλιοθήκη del Mar.

Στοιχεία της Βιβλιοθήκης

→ *Επίσημο όνομα*

Biblioteca y TIC de Universitat Pompeu Fabra (Βιβλιοθήκη General).

→ *Διεύθυνση*

Ramon Trias Fargas, 25-27, 08005, Βαρκελώνη, Ισπανία.

→ *Επικοινωνία*

Τηλέφωνο: (0034) 93 542 17 09

Fax: (0034) 93 542 16 86

Ηλεκτρονική διεύθυνση: general.biblioteca@upf.edu

→ *Ωράρια λειτουργίας*

Δευτέρα – Παρασκευή : 08.00-01.30 (το βράδυ)

Σάββατο και αργίες: 10.00-21.00

→ *Αργίες*

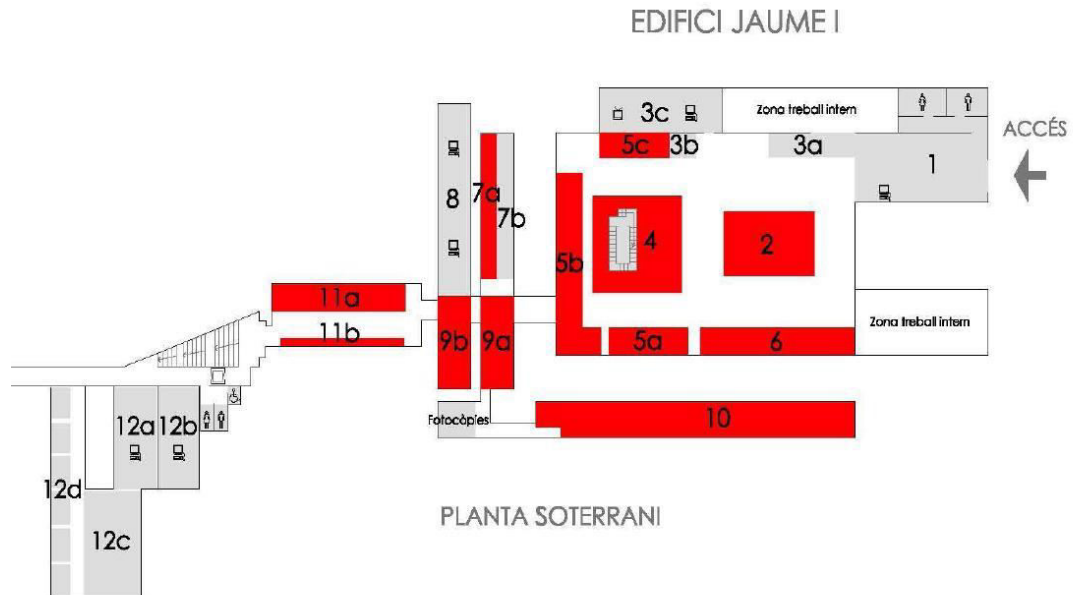
- 01/01
- 01/05
- 11/09
- 25/12
- 26/12

Τοποθεσία του πανεπιστημίου

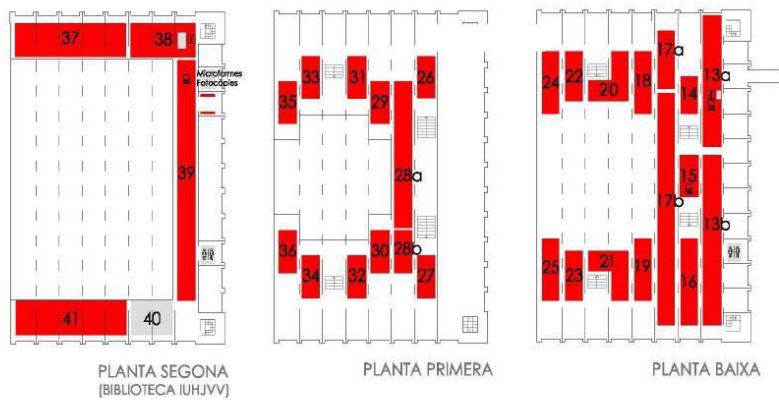

Εικόνα 1. Το πλάνο της εγκατάστασης του πανεπιστημίου

Πλάνο κάτοψης του εσωτερικού χώρου της Βιβλιοθήκης

EDIFICI DIPÒSIT DE LES AIGÜES

Εικόνα 2. Το κτήριο Jaume I και το κτήριο Depósito de las Aguas

Εικόνα 3. Το εσωτερικό της Βιβλιοθήκης Depósito de las Aguas

Παρακάτω αναλύονται οι υπηρεσίες που απεικονίζονται με αριθμούς στις κατόψεις των δύο κτηρίων της Εικόνας 2.

Κτήριο Jaime I

Δανεισμός: 1

Πληροφορίες σχετικά με την ενημέρωση του φοιτητή (PIE): 1

Κατάλογος OPAC: 1

Μηχάνημα αυτόματου δανεισμού και επιστροφής υλικού: 1

Πληροφοριακό τμήμα: 1

Τουαλέτες: 1, 12b

Τέχνες, Εκπαίδευση, Γεωγραφία, Ανθρωπολογία, Ιστορία, Μουσική, Γενικά έργα, Υλικό για εκμάθηση ξένων γλωσσών άνευ δασκάλου, CD-ROM, Λεξικά-Εγκυκλοπαίδειες : 2

La Factoría: 3c

Αίθουσες Πληροφορικής και υπολογιστών: 3a, 3b, 8, 12a
Φωτοτυπικά μηχανήματα: 3c, 9a

Οπτικοακουστικό υλικό: 4

Πολιτικές επιστήμες : 5c
Μαθηματικά, Πληροφορική, Στατιστική: 5c
Κοινωνικές επιστήμες: 5b
Συστημένα Βιβλιογραφία: 5a

Γλώσσα και Λογοτεχνία: 6

Τάξεις εργασίας σε ομάδες: 7a, 12d
Αρχείο περιοδικών: 7b, 10

Αγροτικές επιστήμες: 9b
Φαρμακευτική, Φυσική, Χημεία, Βιολογία, Τεχνολογία κτλ.: 9a
Ράφια για χάρτες: 9a, 9b

Καταλανικό Δίκαιο: 11b
Ισπανικό Δίκαιο: 11a, 11b

Αίθουσα σεμιναρίων και κατάρτισης: 12b
Αίθουσα μεταπτυχιακών φοιτητών: 12c

Κτήριο Depósito de las Aguas (+ Βιβλιοθήκη ΙΥΗJVV, 2^{ος} όροφος)

Τουαλέτες: 13b, 39
Κατάλογος ΟΡΑC: 13a, 15, 39
Ευρωπαϊκό Δίκαιο: 13b
Εγκυκλοπαίδειες και Λεξικά: 13a
Ιστορία του Δικαίου και Ρωμαϊκό Δίκαιο: 13b
Νομικά κείμενα: 13a

Βιβλιογραφία, Βιβλιοθηκονομία, Επιστήμη, Ιστορία της Επιστήμης: 14
Μηχανήματα αναπαραγωγής μικροφίλμ: 14, 39
Μικροφίλμς: 14, 39

Διεθνές Δημόσιο Δίκαιο: 15, 16

Δίκαιο: 17a
Δίκαιο Ασίας, Αφρικής και Ωκεανίας: 17b

Φιλοσοφία του Δικαίου: 17a

Συλλογή Juan J. Linz: 18

Cesióh Cambra de Comercio de Barcelona: 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25

Συλλογή Josep M. Micó: 26

Φιλοσοφία, Ψυχολογία, Θρησκεία: 26, 28a, 38

Ανατολικές σπουδές: 27, 28b

Συλλογή Alois M. Haas: 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36

Τέχνες: 37

Πολιτικές επιστήμες: 37

Κοινωνικές επιστήμες: 37, 41

Γεωγραφία, Ανθρωπολογία: 37

Ιστορία: 37, 39

Πληροφοριακό Τμήμα : 38

Γενικά έργα: 38

Κρατήσεις: 38

Φωτοτυπικά μηχανήματα: 39

Μεγάλες συλλογές: 39

Καινούργιες αγορές: 39

Αίθουσα μεταπτυχιακών φοιτητών: 40

Αρχείο Περιοδικών: 41

1.2. Σκοπός και αποστολή της Βιβλιοθήκης

Η Βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου Pompeu Fabra, όπως και όλες οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, έχει μία πρωταρχική αποστολή: την απόκτηση, τεκμηρίωση, ταξινόμηση και την παροχή πρόσβασης στην πληροφορία σε όλη την ακαδημαϊκή κοινότητα, συμβάλλοντας στη διδασκαλία και τη μάθηση. Γι αυτόν το λόγο λοιπόν, η Βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου Pompeu Fabra δημιουργήθηκε πάνω σε δύο βασικούς άξονες:

- Να προσφέρει ποιοτική εκπαίδευση και
- Να είναι ενταγμένη μέσα στην αστική ζώνη της Βαρκελώνης για να μπορεί ο οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σε αυτήν εύκολα και γρήγορα.

2. Οργάνωση και λειτουργία της Βιβλιοθήκης UPF

2.1. Συλλογή της Βιβλιοθήκης UPF

Η Βιβλιοθήκη του UPF είναι εφοδιασμένη με οποιοδήποτε εργαλείο και πηγή που μπορεί μέσω αυτού να παραχθεί έρευνα και γνώση. Η συλλογή της Βιβλιοθήκης λοιπόν, αποτελείται από βιβλία, περιοδικές εκδόσεις, μικροφίλμς, CD-ROMs, CDs, DVDs, και άλλα τεκμήρια που βρίσκονται καθημερινά στη διάθεση του χρήστη, ενώ η θεματολογία της Βιβλιοθήκης καλύπτει κάθε τομέα των τμημάτων του πανεπιστημίου: γεωργία, τέχνες, βιβλιοθηκονομία, πολιτικές επιστήμες, επιστήμη και ιστορία της επιστήμης, μαθηματικά, βιολογία, φυσική, χημεία, πληροφορική, στατιστική, κοινωνικές επιστήμες, ανθρωπιστικές επιστήμες όπως ανθρωπολογία, φιλοσοφία, ψυχολογία, κτλ., δίκαιο (ευρωπαϊκό, καταλανικό, ισπανικό, Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής, Ασίας, Αφρικής και Ωκεανίας), γεωγραφία, ιστορία, λογοτεχνία, ιατρική, μουσική, νέες τεχνολογίες και άλλα.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009, στη συλλογή της Βιβλιοθήκης βρίσκονται συγκεντρωμένα 575.000 αντίτυπα μονογραφιών εκ των οποίων τα 351.000 αντίτυπα βρίσκονται στη κεντρική Βιβλιοθήκη του UPF (Βιβλιοθήκη General) ενώ 71.000 αντίτυπα στη Βιβλιοθήκη που στεγάζεται στο κτήριο Depósito de las Aguas (+ Βιβλιοθήκη IUHJVV). Και όπως σε κάθε ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη έτσι και στη Βιβλιοθήκη του UPF δε λείπουν και οι περιοδικές εκδόσεις σε έντυπη μορφή που ξεπερνούν τα 31.000 τεύχη⁵.

Τέλος, αξίζει να αναφερθούμε στη συλλογή των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης που παρέχει η Βιβλιοθήκη στους χρήστες της μέσω της κεντρικής ιστοσελίδας του πανεπιστημίου που αποτελείται από βάσεις δεδομένων, εγκυκλοπαίδειες και λεξικά, ηλεκτρονικά βιβλία που ξεπερνούν τους 7.500 τίτλους, καθώς και ηλεκτρονικά περιοδικά που αγγίζουν τους 11.000 τίτλους.

2.2. Προγράμματα καταλογογράφησης και ταξινόμησης του υλικού της Βιβλιοθήκης UPF

Σε έναν οργανισμό που διαθέτει μία πληθώρα πληροφοριών όπως αυτόν της Βιβλιοθήκης Pompeu Fabra, η οργάνωση και η τακτοποίηση της πληροφορίας καθορίζει και την επιτυχή λειτουργία σε θέματα εξυπηρέτησης των χρηστών. Για την επίτευξη αυτού του στόχου της Βιβλιοθήκης, οι υπεύθυνοι βιβλιοθηκονόμοι κάνουν

⁵ Cabo, Mercè; Espinós, Montserrat. "Bibliotecarios e informáticos: sumando esfuerzos, aprendiendo juntos". A: *IX Congreso Internacional del CLAD sobre la Reforma del Estado y de la Administración Pública*, Madrid, 2-5 de noviembre del 2004.

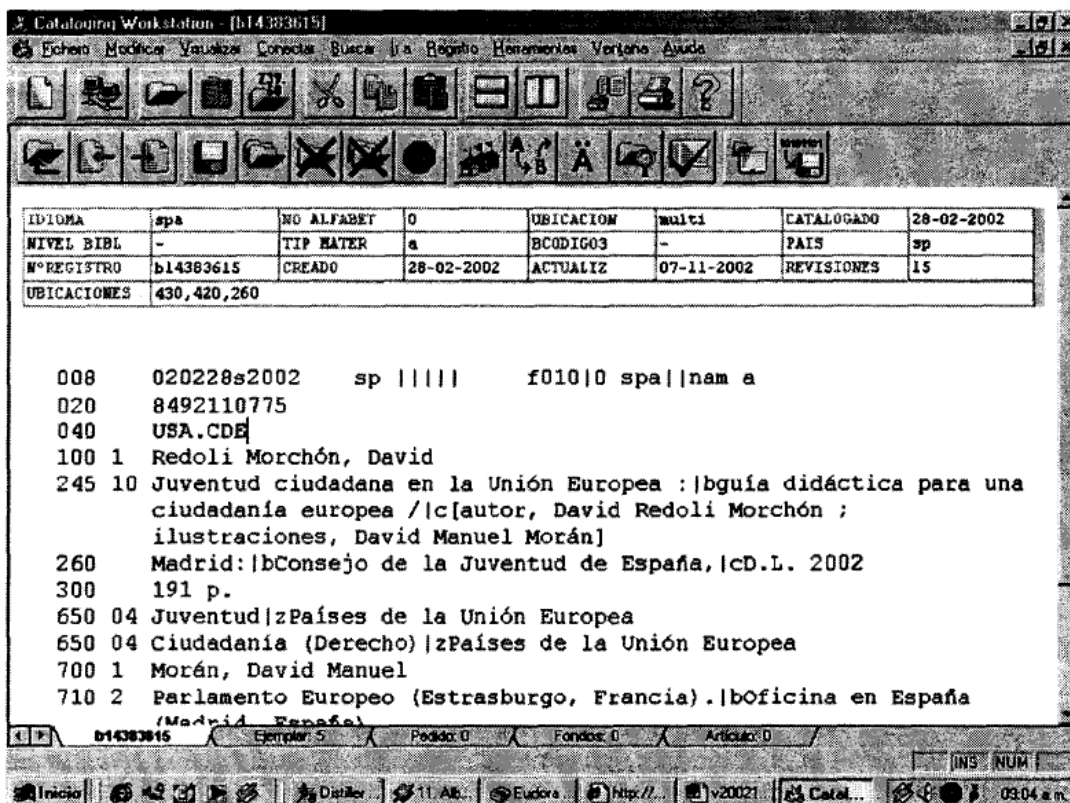
χρήση ορισμένων πολύ σημαντικών εργαλείων καταλογογράφησης και ταξινόμησης των πληροφοριών για να μπορέσουν να οργανώσουν και να ταξινομήσουν το παραπάνω υλικό της Βιβλιοθήκης.

Η Βιβλιοθήκη Pompeu Fabra είναι από τις λίγες βιβλιοθήκες στην Ισπανία που χρησιμοποιεί το Σύστημα Ταξινόμησης της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου (Library of Congress). Η διευθύντρια της Βιβλιοθήκης, Montserrat Espinós δήλωσε: «Ήταν ένα δύσκολο κομμάτι όσον αφορά την οργάνωση των τεκμηρίων μέσα στη Βιβλιοθήκη για πολλούς λόγους, ανάμεσα στους οποίους και ο λόγος ότι στην Ισπανία υπήρχαν λίγες προηγούμενες εμπειρίες με αυτό το σύστημα ταξινόμησης και αυτό γιατί σχεδόν όλοι οι επιστήμονες πληροφόρησης χρησιμοποιούσαν και χρησιμοποιούν ακόμη και σήμερα το Δεκαδικό Σύστημα Ταξινόμησης Dewey (Dewey Decimal Clasification)⁶ ». Ένας ακόμη λόγος ήταν η κατάρτιση των βιβλιοθηκονόμων στο καινούργιο πρόγραμμα εφόσον όλοι είχαν ήδη ειδικευτεί στο Σύστημα Ταξινόμησης Dewey.

Στην προσπάθεια τους να εισάγουν καινούργιες προσθήκες στον κατάλογο της Βιβλιοθήκης χρησιμοποιούν εργαλεία όπως η ιστοσελίδα του καταλόγου της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου (Library of Congress), ενώ ο πιο συχνός οργανισμός για το πανεπιστήμιο Pompeu Fabra και με τα μεγαλύτερα οφέλη για αυτούς είναι ο CBUC (Consorcio de Bibliotecas Universitarias de Catalunya). Αποστολή του CBUC είναι να βελτιώνει τις υπηρεσίες των βιβλιοθηκών, εφόσον συμμετέχουν ενεργά όλοι οι αρμόδιοι διευθυντές κάθε καταλανικής βιβλιοθήκης. Αυτή η κοινοπραξία των βιβλιοθηκών ιδρύθηκε το 1996 παρέχοντας τρεις πολύ σημαντικές υπηρεσίες: το συλλογικό κατάλογο των καταλανικών πανεπιστημίων (CCUC) ο οποίος ανανεώνεται συνέχεια και αυτόματα, το πρόγραμμα Διαδανεισμού που παρέχει δωρεάν δανεισμό σε πρωτότυπα τεκμήρια, καθώς και ένα ψηφιακό προϊόν που αποτελεί τη Ψηφιακή Βιβλιοθήκη της Καταλωνίας το οποίο βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη.

Το πρόγραμμα που χρησιμοποιείται για την καταλογογράφηση των τεκμηρίων στο UPF, ονομάζεται Millennium και πρόκειται για ένα καινούργιο πρόγραμμα που χρησιμοποιείται από τους βιβλιοθηκονόμους στις ισπανικές πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες τους τελευταίους μήνες, έπειτα από τη διακοπή χρήσης του τελευταίου προγράμματος καταλογογράφησης VTLS.

⁶ García Fernández, Magaly. «La Biblioteca de la Universidad Pompeu Fabra: bajo aguas y entre estantes.» [Alexandri@. 2.3 \(2005\). 12 Aug. 2009](http://pergamino.pucp.edu.pe/alexandria/files/alexandria/Ediciones_anteriores20/A%C3%B1o_2_N%C2%B0_3_enero-junio_2005.pdf)

Εικόνα 4. Παράθυρο καταλογογράφησης του προγράμματος Millennium.

Μία από τις δυνατότητες που προσφέρει το πρόγραμμα Millennium είναι η καθημερινή καταγραφή των κινήσεων των βιβλιογραφικών τεκμηρίων σχετικά με το δανεισμό, την επιστροφή, την κράτηση, την ανανέωση και την αναζήτηση ενός τεκμηρίου στον κατάλογο της Βιβλιοθήκης.

Πιο συγκεκριμένα ο βιβλιοθηκονόμος:

- Βοηθά τον χρήστη σε μία αναζήτηση με βάση το θέμα ή τον τίτλο
- Χρεώνει το τεκμήριο στο λογαριασμό κάθε χρήστη κατά το δανεισμό
- Πραγματοποιεί μία κράτηση ενός τεκμηρίου στο λογαριασμό ενός χρήστη με τον κωδικό της κάρτας του.
- Πραγματοποιεί ανανέωση τεκμηρίων
- Πραγματοποιεί επιστροφές τεκμηρίων
- Στέλνει προειδοποιητικά μηνύματα αυτόματα στην ηλεκτρονική διεύθυνση του χρήστη όταν η ημερομηνία επιστροφής έχει περάσει.
- Παρακολουθεί την κίνηση των δανεισμών και των επιστροφών
- Ελέγχει εάν το τεκμήριο είναι διαθέσιμο και εάν όχι σε πόσες μέρες θα βρίσκεται στη διάθεση του επόμενου χρήστη
- Ψάχνει τεκμήρια και σε άλλες βιβλιοθήκες της Καταλωνίας.

Circulación Millennium · Catàleg de la Biblioteca de la UPF · Taulell General Complet

Fichero Modificar(e) Ver Ir(g) Herramientas Admin Ayuda

Búsqueda / Reservas por Título

Limitar Ver Modificar Sumario Listado Imprimir Cerrar

Millennium
Mostrador de Cir...
Devolución

Búsqueda/Rese...
Limpiar estante...
Ver Reservas
Renovación
Avisos
Crear Listas
Estadísticas

Topográfico
Autor
Título
Edición
Publicación
Descripción Física
Colección
Título Anterior
Título Posterior
Otro Título
Obras Relacionadas

Índice t Título Buscar Comprimir Todo Seleccionar

#	Título	Nº ENTRADAS
1	Véanse TÍTULOS relacionadas/os	3
2	↳ --> Véase Aprendizaje (Antonio Machado Libros)	
3	↳ --> Véase Aprendizaje (Pablo del Río)	
4	↳ --> Véase Aprendizaje (Visor)	
5	El Aprendizaje a lo largo de la vida : ciudades centradas en el aprendizaje para un siglo orientado hacia el aprendizaje	1
6	↳ El Aprendizaje a lo largo de la vida : ciudades centradas en el aprendizaje para un siglo orientado · Longworth, Norman, 1936 · ...	
7	El Aprendizaje adulto en un sistema abierto y a distancia	1
8	↳ El Aprendizaje adulto en un sistema abierto y a distancia · García Llamas, José Luis · · DL 1986	
9	Aprendizaje (Antonio Machado Libros) --> Registro de Autoridad	1
10	↳ --> Registro de Autoridad	
11	Aprendizaje (Antonio Machado Libros) ;	1
12	↳ Educar con aulas virtuales : orientaciones para la innovación en el proceso de enseñanza · Barberà Gregori, Elena · · cop. 2004	
13	Aprendizaje automático	1
14	↳ Aprendizaje automático · · · 1994	
15	Aprendizaje automático : conceptos básicos y avanzados : aspectos prácticos utilizando el software Weka	1
16	↳ Aprendizaje automático : conceptos básicos y avanzados : aspectos prácticos utiliz · · · cop. 2006	
17	El Aprendizaje autónomo de lenguas en tándem : principios, estrategias y experiencias de integración	1
18	↳ El Aprendizaje autónomo de lenguas en tándem : principios, estrategias y experiencias de · · · 2006	
19	El Aprendizaje basado en problemas : un enfoque investigativo	1
20	↳ El Aprendizaje basado en problemas : un enfoque investigativo · Barrell, John · · cop. 1999	
21	El Aprendizaje cívico	1
22	↳ El Aprendizaje cívico · Mayordomo Pérez, Alejandro · · 1998	
23	Aprendizaje, competencias y rendimiento en educación superior	1

NO LIMITADO 38 Títulos, 48 ENTRADAS

Inicio Aplicaciones entre... Internet Explorer iirrunner.exe Circulación Millenni... Doc1 - Microsoft W... ES 11:25

Εικόνα 5. Παράθυρο αναζήτησης τεκμηρίου με βάση τον τίτλο στο Millennium.

Η καταλογογράφηση των τεκμηρίων πραγματοποιείται με τη βοήθεια των ΑγγλοΑμερικάνικων Κανόνων Καταλογογράφησης (AACR2) ενώ η διάταξη των δεδομένων των βιβλιογραφικών αναγραφών σε MARC21.

2.3. Wib (Web Interno de la biblioteca - Intranet)

Η intranet της Βιβλιοθήκης που ονομάζεται Wib, είναι ένα ακόμη σημείο που πρέπει να παρουσιαστεί σε αυτό το κεφάλαιο της οργάνωσης και λειτουργίας της Βιβλιοθήκης. Ουσιαστικά πρόκειται για ένα περιβάλλον όπου έχει πρόσβαση μόνο ο βιβλιοθηκονόμος και όχι οι χρήστες, με σκοπό να βοηθήσει το βιβλιοθηκονόμο να εντοπίσει με διάφορες μεθόδους εύκολα και γρήγορα έγκυρες και σωστές πληροφορίες μέσα από μία πληθώρα βοηθειών που παρέχει η intranet στο βιβλιοθηκονόμο. Σαν μία διαδικτυακή τεχνολογία οργανώνει και κατανέμει τις πληροφορίες στη Βιβλιοθήκη, ενώ ταυτόχρονα έχει καταστεί το σημείο αναφοράς του προσωπικού για την εκτέλεση των καθημερινών εργασιών. Η intranet είναι ένας εικονικός χώρος για όλο το προσωπικό της Βιβλιοθήκης, στον οποίο ενσωματώνεται

όλη η πληροφορία και η γνώση της Βιβλιοθήκης με σκοπό τη βελτίωση της εσωτερικής διαχείρισης και επικοινωνίας⁷.

Αρμοδιότητες αυτού του ενδοδικτύου είναι να :

- Ενοποιεί και να τυποποιεί τα κριτήρια για την εφαρμογή των κανόνων της Βιβλιοθήκης
- Εξασφαλίζει τη συνεχή ενημέρωση των πληροφοριών
- Διευκολύνει την κατανόηση λειτουργίας της Βιβλιοθήκης
- Βελτιώνει συνεχώς την παροχή υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης⁸.

2.4. Ο εξοπλισμός και οι χώροι της Βιβλιοθήκης UPF

Κάθε ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη για την καλύτερη λειτουργία και υποστήριξη των υπηρεσιών της, ως βασική ανάγκη προϋποθέτει την ύπαρξη κατάλληλων χώρων ειδικά διαμορφωμένων για την κάλυψη των αναγκών της. Μία καλή οργάνωση του χώρου και ένας ικανοποιητικός εξοπλισμός της Βιβλιοθήκης που ανταποκρίνεται στην εξελιγμένη τεχνολογία του 21^{ου} αιώνα, δίνει τη δυνατότητα στην πανεπιστημιακή κοινότητα που ανήκει στη Βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου να χρησιμοποιεί δωρεάν τον εξοπλισμό της Βιβλιοθήκης για να καλύψει οποιαδήποτε ανάγκη του. Έτσι ο χρήστης μπορεί να εκμεταλευτεί τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης που είναι αλληλένδετες με τον εξοπλισμό της και να παράγει το εκπαιδευτικό του έργο με τη βοήθεια ηλεκτρονικών υπολογιστών, Διαδικτύου, μηχανών προβολής διαφανειών, βίντεο, τηλεοράσεων, οθονών τηλεόρασης, slides, κ.α. Παρακάτω ακολουθεί ένας αναλυτικός πίνακας με τον εξοπλισμό και τους εκπαιδευτικούς χώρους που παρέχει η Βιβλιοθήκη Pompeu Fabra στα τρία ξεχωριστά μέρη της (Βιβλιοθήκη General, Βιβλιοθήκη Desósite de las Aguas, Βιβλιοθήκη IUHJVV) στους χρήστες της Βιβλιοθήκης και στο προσωπικό της, καθώς επίσης και ένα σχετικό πίνακα με την επιφάνεια του χώρου και των ραφιών της Βιβλιοθήκης για την καλύτερη προσέγγιση του αναγνώστη στο θέμα που αναπτύσσεται.

Ηλεκτρονικοί υπολογιστές της Βιβλιοθήκης

Μέλη της Βιβλιοθήκης General	Αριθμός ηλεκτρονικών υπολογιστών
Χρήση από το προσωπικό της Βιβλιοθήκης	57
Χρήση από τους χρήστες της Βιβλιοθήκης	139

⁷ <http://www.anabad.org/admin/archivo/docdow.php?id=148>

⁸ Στην παρακάτω διεύθυνση η οποία παραπέμπει στην ιστοσελίδα του πανεπιστημίου Pompeu Fabra θα βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις αρμοδιότητες της intranet της Βιβλιοθήκης: <http://www.upf.edu/bibtic/es/coneixer/publicac/fesabid.pdf>

Εξοπλισμός για τις ανάγκες των χρηστών

	Αριθμός μηχανημάτων Βιβλιοθήκης General
Οπτικοακουστικός εξοπλισμός	3
Μηχάνημα αναπαραγωγής των μικροφίλμς	2
Μηχάνημα αυτόματης εξυπηρέτησης δανεισμού και επιστροφής	1
Φωτοτυπικά μηχανήματα	4

Διανομή του εξοπλισμού στα τρία ξεχωριστά μέρη της Βιβλιοθήκης

	Βιβλιοθήκη General	Βιβλιοθήκη General (Deposito de las Aguas)	+ Βιβλιοθήκη ΙΥΗJVV (2^{ος} όροφος)
Σύνολο υπολογιστών για τον κατάλογο OPAC της Βιβλιοθήκης	8	4	1
Σύνολο διαθέσιμων υπολογιστών για το κοινό με πρόσβαση στις ηλεκτρονικές πηγές	3	1	1
Σύνολο υπολογιστών στη σάλα πληροφορικής	12	–	–
Σύνολο υπολογιστών στις αίθουσες του πανεπιστημίου	78	–	–
Σύνολο υπολογιστών στην αίθουσα οπτικοακουστικών	6	–	–
Σύνολο μηχανημάτων	–	1	1

αναπαραγωγής των μικροφίλμς			
Σύνολο καθισμάτων για μελέτη	428	458	24
Σύνολο ατόμων στις αίθουσες μελέτης σε ομάδες	74	–	–
Σύνολο ντουλαπιών για τους φοιτητές τρίτου κύκλου	36	–	–

Διανομή του χώρου σε m²

	Βιβλιοθήκη General (Jaume I)	Βιβλιοθήκη General (Deposito de las Aguas)	+ Βιβλιοθήκη ΙΥΗJVV (2 ^{ος} όροφος)
Επιφάνεια εργασίας σε m ²	3.337	3.651	862
Επιφάνεια ραφιών σε m ²	5.772	4.331	1.978

2.5. Αγορές και προϋπολογισμός της Βιβλιοθήκης UPF

2.5.1. Αγορές

Οι αγορές σε μία Βιβλιοθήκη, και συγκεκριμένα σε μία πανεπιστημιακή όπως αυτή, αφορούν τεκμήρια σχετικά με τις ανάγκες των φοιτητών, των καθηγητών και των βιβλιοθηκονόμων. Αυτά τα τεκμήρια μπορεί να είναι μόνο πηγές πληροφόρησης όπως για παράδειγμα τίτλοι βιβλίων, βάσεις δεδομένων, περιοδικά, πληροφοριακό υλικό, κτλ., αλλά όχι υλικά κομμάτια του υπολογιστή, λογισμικό και εξοπλισμός της Βιβλιοθήκης γενικότερα. Αυτά τα στοιχεία θα πρέπει να επιλέγονται έχοντας υπόψη τον ετήσιο προϋπολογισμό σε ευρώ που χορηγεί το κράτος στη Βιβλιοθήκη και σύμφωνα με την πολιτική ανάπτυξης της συλλογής της Βιβλιοθήκης. Η κρατική αυτή χρηματοδότηση για τις αγορές των πηγών πληροφόρησης δίνεται για να καλύψει τις ανάγκες του πανεπιστημίου Pompeu Fabra, και οι βιβλιοθηκονόμοι πρέπει να αποκτήσουν αυτές τις πηγές στο λιγότερο δυνατό χρόνο και με το χαμηλότερο δυνατό κόστος. Η αγορά των πηγών αυτών γίνεται από κάποιους συγκεκριμένους προμηθευτές οι οποίοι έχουν αξιολογηθεί πιο πριν σχετικά με την ταχύτητα παράδοσης της παραγγελίας, το κοστολόγιο και τις προστιθέμενες υπηρεσίες που παρέχουν στη προσφορά τους πχ. ήδη καταλογογραφημένα βιβλία και εγγραμμένα στον CCUC (Catálogo Colectivo de las Universidades Catalanas) ή υπηρεσίες που

αφορούν φυσικές διαδικασίες όπως προσθήκη κωδικού μπάρας, μαγνητικής αντικλεπτικής λωρίδας κτλ.

Παρακάτω παρουσιάζονται αναφορικά οι συνηθέστεροι προμηθευτές των τελευταίων ετών (βιβλιοπωλεία και διανομείς) για τη Βιβλιοθήκη του UPF και είναι οι εξής:

- Βιβλιοπωλεία: Díaz de Santos, La Central, Alibri, Laie, Medios, Marcial Pons, Mundi-prensa
- Διανομείς: Crofthouse, Transmedia, Starkmann.

Για τη συλλογή των τεκμηρίων που πρόκειται να αγοραστούν, εργάζεται ένας ικανοποιητικός αριθμός ατόμων με διαφορετικό αντικείμενο το καθένα όπως ένα μέρος του διδακτικού προσωπικού, του διοικητικού προσωπικού και των «θεματικών» βιβλιοθηκονόμων, προκειμένου να διασφαλιστεί μία ομαλή επιλογή της μελλοντικής συλλογής. Την κύρια ευθύνη της διαδικασίας όμως για την επιλογή των τεκμηρίων, τους καταλόγους εκδοτών και βιβλιοπωλείων, τις βάσεις δεδομένων και τους καταλόγους των Βιβλιοθηκών έχουν οι «θεματικοί» βιβλιοθηκονόμοι.

Κατά την αξιολόγηση της λίστας των τεκμηρίων που είναι προς απόκτηση, ο υπεύθυνος βιβλιοθηκονόμος συμπληρώνει την αίτηση βιβλιογραφικής αγοράς (SCB), η οποία περιέχει τις ακόλουθες πληροφορίες: στοιχεία της Βιβλιοθήκης, του αιτούντος και στοιχεία του τεκμηρίου που πρόκειται να αγοραστεί. Τέλος, ο υπεύθυνος βιβλιοθηκονόμος στέλνει την αίτηση συμπληρωμένη, στο σχετικό προμηθευτή.

BIBLIOTECA
SOLICITUD DE PETICIÓN BIBLIOGRÁFICA

A rellenar por la Biblioteca	Año: <input type="text"/> Fecha: <input type="text"/> ☐ Urgente
	Código Biblioteca: <input type="text"/> Código ejemplar: <input type="text"/> Nº registro: <input type="text"/>
	<i>Si son pedidos de bibliografía recomendada, indicar el nombre, el código y el trimestre de la asignatura:</i>
	Nombre asignatura: <input type="text"/> Código BR: <input type="text"/> Trimestre: <input type="text"/>
	☐ Documentos adquiridos por el profesor (adjuntar la factura)
Pedidos: <input type="text"/> Revisado por: <input type="text"/> Núm. cuenta: <input type="text"/>	
Observaciones: <input type="text"/>	

A rellenar por la persona solicitante	Datos de la persona solicitante	
	Nombre y apellidos: <input type="text"/>	NIP (Número de Identificación Personal que consta en vuestro carnet de la UPF): <input type="text"/>
	Firma: <input type="text"/>	Fecha: <input type="text"/>

A rellenar por la persona autorizada	Datos de la persona autorizada (en caso de que no coincida con la solicitante)	
	Nombre y apellidos: <input type="text"/>	
	Firma: <input type="text"/>	Fecha: <input type="text"/>
	Datos presupuestarios de la solicitud	
	☐ Adquisición a cargo del presupuesto ordinario	
Centro: <input type="text"/>	Departamento: <input type="text"/> Instituto: <input type="text"/>	
☐ Adquisición a cargo de una ayuda con importe dedicado a fondo bibliográfico		
Código presupuestario de la ayuda: <input type="text"/>		

IMPORTANTE: La Biblioteca tiene como criterio general no duplicar ejemplares ni colecciones que ya forman parte de su colección, salvo la bibliografía recomendada. Si es necesario adquirir nuevos ejemplares de documentos ya disponibles, indicar específicamente y en cada caso el número total que tiene que haber en la sede de vuestra Biblioteca.

A rellenar por la Biblioteca	Pedidos
	Valoración provisional: <input type="text"/>
	Proveedor: <input type="text"/> Núm. pedido reserva de crédito: <input type="text"/>
Fecha: <input type="text"/> Pedidos creados por: <input type="text"/>	

 Imprimir la solicitud, firmarla y enviarla a la Biblioteca

Εικόνα 6. Αίτηση αγοράς ενός τεκμηρίου για την βιβλιοθήκη του UPF

2.5.2. Προϋπολογισμός⁹

Η ανάπτυξη της συλλογής μιας βιβλιοθήκης εξαρτάται κατά ένα κύριο λόγο από τις απολαβές/εισροές που αποκομίζει κάθε χρόνο από το κρατικό ταμείο, εφόσον γίνεται λόγος για τις δημόσιες βιβλιοθήκες. Συνήθως ένας ενισχυμένος οικονομικά προϋπολογισμός προϋποθέτει και ένα ευήμερο οικονομικά ταμείο της χώρας, όπως και το αντίστροφο.

Σε αυτό το σημείο τοποθετείται το θέμα της διαχείρισης ενός προϋπολογισμού. Όπως σε κάθε δημόσιο οργανισμό έτσι και στις βιβλιοθήκες, παίζει πολύ σημαντικό ρόλο ο τρόπος μελέτης και έπειτα των κινήσεων του βιβλιοθηκονόμου κατά τη διαδικασία επεξεργασίας του προϋπολογισμού για την ανάπτυξη της συλλογής της. Όπως είναι γνωστό στις μέρες μας, μία σωστή και πρακτική διαχείριση ενός προϋπολογισμού μπορεί να αποφέρει πολλά περισσότερα σε έξυπνες αγορές, από ότι ένας μη πρακτικός και γρήγορος προϋπολογισμός.

Έτσι λοιπόν καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως για μία συμφέρουσα αγορά για έναν δημόσιο οργανισμό, δε παίζει ρόλο μόνο ένας «φουσκωμένος» προϋπολογισμός αλλά και άλλοι παράγοντες όπως η πραγματική αξιολόγηση των αναγκών από το έμπειρο προσωπικό του οργανισμού, η σωστή μελέτη των δαπανών του, καθώς και μία έξυπνη διαχείριση του κρατικού προϋπολογισμού.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τον προϋπολογισμό του έτους που πέρασε, κατανέμοντας τα ετήσια ποσά σε ευρώ στις διάφορες δαπάνες για την καλύτερη δυνατή λειτουργία της Βιβλιοθήκης. Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάζεται ο προϋπολογισμός των εξόδων της Βιβλιοθήκης σε Βάσεις Δεδομένων, μονογραφίες και περιοδικές εκδόσεις, κόστος συνδρομής σε συλλογικούς καταλόγους της Καταλωνίας και της χώρας γενικότερα, καθώς και σχετικές υπηρεσίες που έχουν να κάνουν με τη βιβλιοδεσία ή το δέσιμο των βιβλίων και άλλων τεχνικών υπηρεσιών.

⁹ Προϋπολογισμός = πίνακας όπου προβλέπονται τα ετήσια έσοδα και έξοδα ενός οικονομικού οργανισμού (επιχειρήσεως, δήμου, κράτους ή νομικού προσώπου).

Προϋπολογισμός 2008 (σε ευρώ)

Δανεισμός, περιοδικά, λεξικά	24.500
Βάσεις Δεδομένων	960.000
Διαδανεισμός	25.000
Fons Cambra	120.200
Relligat	10.000
Τεχνικές εργασίες	54.000
Cuotas de asociació	2.500
Συνδρομή στον συλλογικό κατάλογο των πανεπιστημίων της Καταλωνίας (CBUC)	13.000
Συνδρομή στο δίκτυο των καταλανικών βιβλιοθηκών (REBIUN)	3.100
Αγορές σε μονογραφίες	200.000
Αγορές σε περιοδικές εκδόσεις	192.000

Τελικός προϋπολογισμός 2008	1.604.300 €
-----------------------------	-------------

3. Οι διαθέσιμες υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης UPF

Όπως έχει ειπωθεί και παλαιότερα από τον Veaner (1994)¹⁰ «η ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη είναι ένας οργανισμός ακαδημαϊκών υπηρεσιών». Μία ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη υπάρχει για να τροφοδοτεί την επιστημονική πληροφορία στα μέλη της πανεπιστημιακής της κοινότητας καθώς επίσης και στο εξωτερικό αναγνωστικό κοινό της περιοχής. Ο τρόπος μεταβίβασης της επιστημονικής πληροφορίας μεταδίδεται στο χρήστη της Βιβλιοθήκης μέσω ορισμένων «ακαδημαϊκών» υπηρεσιών. Έτσι λοιπόν και στη Βιβλιοθήκη Pompeu Fabra, οι επιστημονικές πληροφορίες παρέχονται στο χρήστη οργανωμένες ώστε να μπορέσει ο χρήστης να τις αντλήσει μέσω των υπηρεσιών της, με συνηθέστερη όλων την εξυπηρέτηση των χρηστών στην υποδοχή της Βιβλιοθήκης.

Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των χρηστών, η υποδοχή της Βιβλιοθήκης είναι χωρισμένη σε τρία ξεχωριστά μέρη τα οποία και εκτελούν διαφορετικές εργασίες το ένα από το άλλο.

3.1. Υποδοχή

3.1.1. Γραφείο Κίνησης και Υποδοχής (PIE)

Το πρώτο από τα τρία διαφορετικά μέρη, είναι το Γραφείο Κίνησης και Υποδοχής (PIE) και έχει σα στόχο να λύνει τις απορίες των φοιτητών σχετικά με την οργάνωση, τη λειτουργία και τις δραστηριότητες του πανεπιστημίου και να διευκολύνει την πραγματοποίηση των διαδικασιών που σχετίζονται με την ακαδημαϊκή δραστηριότητα. Απαντάει σε ερωτήσεις του τύπου:

- Τι πρέπει να κάνω για να γραφτώ στο πανεπιστήμιο;
- Θέλω να γραφτώ στην ομάδα καλαθοσφαίρισης του πανεπιστημίου. Τί διαδικασίες πρέπει να ακολουθήσω;
- Θα με ενδιέφερε να παρακολουθήσω τα δωρεάν μαθήματα ξένων γλωσσών που διοργανώνει το πανεπιστήμιο. Τί πρέπει να κάνω;

Επίσης διαθέτει πληροφορίες σχετικά με:

- τη διαμονή και τη φοίτηση ενός φοιτητή σε ένα πανεπιστήμιο στο εξωτερικό.
- δηλώσεις ακαδημαϊκών πιστοποιητικών.
- τη μεταφορά και την παραλαβή φακέλων με ακαδημαϊκά έγγραφα της βιβλιοθήκης του πανεπιστημίου.
- την ενσωμάτωση των διδακτικών μονάδων στην καρτέλα του φοιτητή
- την εγκυρότητα των μαθημάτων του.

¹⁰ Veaner, A. «Paradigm lost, paradigm regained. A persistent personnel issue in academic librarianship.» *College and Research Libraries*. 55 (1994): 389-402.

Το Γραφείο Κίνησης και Υποδοχής της Βιβλιοθήκης αναλαμβάνει επίσης την επίλυση των αποριών των μελλοντικών φοιτητών μέσα από την κεντρική σελίδα του πανεπιστημίου¹¹. Έτσι με αυτόν τον τρόπο, οι μελλοντικοί φοιτητές μπορούν να γνωρίζουν σημαντικές πληροφορίες γύρω από τους τομείς και τα προγράμματα σπουδών που τους ενδιαφέρουν καθώς και οποιαδήποτε άλλη πληροφορία που αφορά το πανεπιστήμιο.

Ο φοιτητής μπορεί να εξυπηρετηθεί στο Γραφείο Κίνησης και Υποδοχής, στην υποδοχή της Βιβλιοθήκης, έχοντας διαφορετικές εναλλακτικές λύσεις όπως:

1. Μπορεί να συμπληρώσει μία φόρμα αίτησης με τα προσωπικά του στοιχεία και τις απορίες του και να το στείλει στους βιβλιοθηκονόμους που είναι υπεύθυνοι για αυτήν την υπηρεσία, ή καλύτερα να αποστείλει τη φόρμα της αίτησης σε ηλεκτρονική μορφή που διατίθεται στην κεντρική σελίδα του πανεπιστημίου μέσω του ηλεκτρονικού του Ταχυδρομείου.
2. Ή να τηλεφωνήσει στο τηλέφωνο της Βιβλιοθήκης.

3.1.2. Πληροφοριακό Τμήμα

Το Πληροφοριακό Τμήμα βρίσκεται κι αυτό στην υποδοχή της Βιβλιοθήκης και αποτελεί το δεύτερο τμήμα. Ο δανεισμός του υλικού πραγματοποιείται μόνο στο πληροφοριακό τμήμα της υποδοχής όπου βρίσκονται καθημερινά βιβλιοθηκονόμοι που εκτελούν διάφορες βιβλιοθηκονομικές εργασίες όπως αυτή του δανεισμού και επιστροφής του υλικού, όπως επίσης προσφέρει:

- Πληροφορίες σχετικά με τη Βιβλιοθήκη
- Συμβουλές σχετικά με το πού και πώς μπορεί να βρει ο χρήστης την πληροφορία που χρειάζεται,
- Βοήθεια για να ψάξει και να αποκτήσει το τεκμήριο που χρειάζεται.

3.1.3. Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη

Το πανεπιστήμιο Pompeu Fabra διαθέτει στην κοινότητά του, μία σειρά από εργαλεία και υπηρεσίες για να διευκολύνει τις περιοχές της έρευνας, της επιστημονικής διδασκαλίας, της μάθησης, της διαχείρισης της πληροφορίας και της διοίκησης. Πρόκειται για το τρίτο τμήμα στην υποδοχή της Βιβλιοθήκης που αποτελεί την Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου. Ουσιαστικά η Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη είναι μία εικονική Βιβλιοθήκη αποτελούμενη από εργαλεία

¹¹Στην διεύθυνση που ακολουθεί και που παραπέμπει στην ιστοσελίδα του πανεπιστημίου, θα βρείτε περισσότερες πληροφορίες για την διαδικασία επίλυσης των αποριών των χρηστών: <http://www.upf.edu/bibtic/es/serveis/atencio/pie.html>

και πηγές στο Διαδίκτυο που με τη σωστή χρήση της από τους υπεύθυνους βιβλιοθηκονόμους προσφέρει μία πολύτιμη υπηρεσία στο χρήστη, διευρύνοντας έτσι το πλήθος των πληροφοριών που χρειάζεται.

Εκτός των «εικονικών» εργαλείων και πηγών που παρέχει η Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη στο χρήστη, το πανεπιστήμιο περιλαμβάνει και ορισμένα εργαλεία που καθιστούν πιο εύκολη την συνεργασία του με τα παραπάνω εργαλεία και είναι τα εξής :

- Προσωπικό υπολογιστή για κάθε χρήστη συνδεδεμένο στο δίκτυο του πανεπιστημίου και στο Διαδίκτυο. Σε αυτούς τους υπολογιστές οι χρήστες μπορούν να βρουν εγκατεστημένο το βασικό λογισμικό που περιλαμβάνει το βασικό πακέτο πληροφορικής, όπως προστασία από κακόβουλο λογισμικό (antivirus), εργαλεία πλοήγησης στο περιβάλλον του υπολογιστή και εργαλεία πλοήγησης στο Διαδίκτυο.
- Εκτύπωση του υλικού μέσω του δικτύου του πανεπιστημίου. Οι χρήστες της πανεπιστημιακής κοινότητας έχουν το δικαίωμα να χρησιμοποιήσουν δωρεάν τα φωτοτυπικά μηχανήματα της Βιβλιοθήκης.
- Ένα λογαριασμό Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου χωρητικότητας 100 Mb.
- Ασύρματο δίκτυο. Το πανεπιστήμιο UPF έχει στη διάθεσή του δύο διαφορετικά ασύρματα δίκτυα, τα οποία εμφανίζονται στο δίκτυο της Βιβλιοθήκης ως δίκτυο UPF και δίκτυο Eduroam. Για να μπορέσει ο χρήστης να χρησιμοποιήσει οποιοδήποτε από τα δίκτυα που προσφέρει το πανεπιστήμιο, είναι απαραίτητο να έχει στην κατοχή του ένα προσωπικό όνομα χρήστη (username) και έναν προσωπικό κωδικό (password) που εκδίδονται και από το κισέ της Βιβλιοθήκης για να μπορεί να έχει ελεύθερη και δωρεάν πρόσβαση στις ηλεκτρονικές πηγές της πανεπιστημιακής κοινότητας¹².

¹² Στην παρακάτω διεύθυνση θα βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο δημιουργίας κωδικών για την ελεύθερη πρόσβαση των χρηστών στα ασύρματα δίκτυα του πανεπιστημίου: <http://www.upf.edu/bibtic/es/serveis/atencio/recursos.html>

Εικόνα 7. Τα τρία τμήματα στην υποδοχή της Βιβλιοθήκης

3.2. Δανεισμός

3.2.1. Δανεισμός τεκμηρίων

Η υπηρεσία του δανεισμού της Βιβλιοθήκης προσφέρει τη δυνατότητα στο χρήστη να δανείζεται δωρεάν τα τεκμήρια της Βιβλιοθήκης όπως βιβλία, περιοδικά, οπτικοακουστικό υλικό, κτλ. για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Εδώ πρέπει να σημειωθεί, βέβαια, πως ο δανεισμός στο πανεπιστήμιο Pompeu Fabra δίνει τη δυνατότητα στο χρήστη να δανειστεί το τεκμήριο που χρειάζεται από οποιοδήποτε από τα τέσσερα παραρτήματα της Βιβλιοθήκης και να επιστρέψει το τεκμήριο πίσω ανεξάρτητα από το παράρτημα της Βιβλιοθήκης που έχει πραγματοποιηθεί ο δανεισμός. Για την πραγματοποίηση του δανεισμού είναι απαραίτητο ο χρήστης να διαθέτει την κάρτα μέλους της πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης ή οποιοδήποτε άλλο έγγραφο που να πιστοποιεί ότι είναι χρήστης της Βιβλιοθήκης.

3.2.2. Δανεισμός φορητών ηλεκτρονικών υπολογιστών

Η Βιβλιοθήκη και η υπηρεσία του τμήματος πληροφορικής προσφέρουν στα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας το δανεισμό περιορισμένου αριθμού φορητών ηλεκτρονικών υπολογιστών για προσωπική ή ομαδική εργασία, δίνοντας πρόσβαση σε σημαντικά εργαλεία στο χρήστη όπως οι ηλεκτρονικές πηγές του πανεπιστημίου, μέσω του δικτύου του. Αυτή η υπηρεσία είναι διαθέσιμη μόνο στους φοιτητές του πανεπιστημίου που έχουν στην κατοχή τους κάρτα δανεισμού που έχει εκδοθεί από τους βιβλιοθηκονόμους της Βιβλιοθήκης και μπορούν να δανειστούν τον υπολογιστή του πανεπιστημίου μόνο για 4 ώρες, μέσα στο χώρο της Βιβλιοθήκης. Επίσης, ο χρήστης μπορεί να κάνει ανανέωση του δανεισμού όπως ακριβώς και στα υπόλοιπα διαθέσιμα τεκμήρια της Βιβλιοθήκης σε περίπτωση που δεν υπάρχουν χρήστες στη λίστα αναμονής. Η διαδικασία του δανεισμού των φορητών υπολογιστών πραγματοποιείται με τη συμπλήρωση μίας αίτησης από το δανειζόμενο που πιστοποιεί ότι δέχεται τους κανόνες και τις συνθήκες χρήσης αυτής της υπηρεσίας. Τέλος, σε περίπτωση που ο χρήστης χρειάζεται έναν υπολογιστή για μία συγκεκριμένη μέρα έχει το δικαίωμα να κάνει κράτηση στο κισέ της Βιβλιοθήκης. Όταν βρεθεί υπολογιστής διαθέσιμος, ο υπεύθυνος βιβλιοθηκονόμος ειδοποιεί τον ενδιαφερόμενο με την αποστολή ενός μηνύματος στο κινητό του τηλέφωνο και εντός 15 λεπτών ο ενδιαφερόμενος πρέπει να βρίσκεται στη Βιβλιοθήκη για να τον παραλάβει.

Οι φορητοί υπολογιστές που διατίθενται στα μέλη της Βιβλιοθήκης περιέχουν δύο λειτουργικά συστήματα για να καλύψουν μία ευρύτερη γκάμα προγραμμάτων για την ευκολότερη εξυπηρέτηση των χρηστών. Τα λειτουργικά συστήματα Microsoft Windows XP και Linux Fedora Core 5. Το πρώτο λειτουργικό σύστημα περιλαμβάνει τα βασικά προγράμματα εξυπηρέτησης όπως Microsoft Office, PDF/ PDF Creator, Nero Burning Rom ενώ το δεύτερο περιλαμβάνει τα αντίστοιχα open office, XPDF, Nero Burning Rom. Τα προαναφερθέντα προγράμματα χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία κειμένου, επεξεργασία και προβολή της πληροφορίας, μιας και αποτελούν μερικά από τα πιο εύχρηστα και ευρέως χρησιμοποιούμενα προγράμματα σε διεθνές επίπεδο.

3.2.3. Διαδανεισμός

Ο διαδανεισμός αποτελεί μία από τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης και ουσιαστικά συμβάλλει στην ανταλλαγή και την απόκτηση των τεκμηρίων ανάμεσα σε διαφορετικές βιβλιοθήκες σε εσωτερικό και εξωτερικό. Ο βασικός σκοπός αυτής της υπηρεσίας είναι να παρέχει σε οποιοδήποτε μέλος της πανεπιστημιακής κοινότητας (φοιτητές, καθηγητές του πανεπιστημίου, διοικητικό προσωπικό του πανεπιστημίου) εκείνα τα τεκμήρια που δεν είναι διαθέσιμα στη συλλογή της πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης Pompeu Fabra, κάνοντας μία αίτηση σε άλλες

βιβλιοθήκες ή κέντρα τεκμηρίωσης. Θεμιτό θεωρείται να επισημάνουμε σε αυτό το σημείο πως δικαίωμα αίτησης για διαδανεισμό υλικού δεν έχουν μόνο τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας αλλά και οι χρήστες που ανήκουν στους παρακάτω οργανισμούς όπως: Κέντρο Γονιδιωματικού Κανονισμού (ερευνητές, ασκούμενοι, κτλ.), Σχολή Σχεδιασμού (διδασκτικό προσωπικό), μαθητές των διεθνών προγραμμάτων ανταλλαγής, Ανώτατη Σχολή Διεθνούς Εμπορίου (διδασκτικό προσωπικό, προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές), Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης (διδασκτικό προσωπικό, φοιτητές και μέλη του συλλόγου αποφοίτων), Δημοτικό Ινστιτούτο Ιατρικής Έρευνας (διδασκτικό προσωπικό και ασκούμενοι) και ο Οργανισμός Εκμάθησης Ξένων Γλωσσών (διδασκτικό προσωπικό)¹³. Μέσω αυτής της υπηρεσίας, η Βιβλιοθήκη μπορεί να παρέχει στα μέλη της κοινότητας: μονογραφίες, πρακτικά συνεδρίων, διδακτορικές διατριβές, άρθρα περιοδικών, τίτλους βιβλίων, μικροφίλμ. Δεν προμηθεύονται υλικό που ανήκει στην πληροφοριακή συλλογή της Βιβλιοθήκης όπως λεξικά, εγκυκλοπαίδειες, κτλ., πρωτότυπα βιβλίων αρχαίων κειμένων, ετήσια τεύχη περιοδικών, εφημερίδες σε έντυπη μορφή, αρχειακό υλικό, υλικό ευρείας/τοπικής ζήτησης. Για την απόκτηση των τεκμηρίων μέσω της υπηρεσίας του διαδανεισμού, είναι απαραίτητη η συμπλήρωση μιας αίτησης και η παράδοσή της στη Βιβλιοθήκη.

Στην κεντρική σελίδα του πανεπιστημίου, στη διεπαφή «Υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης», ο χρήστης μπορεί να ζητήσει το τεκμήριο που χρειάζεται με τη βοήθεια της υπηρεσίας του διαδανεισμού, είτε μέσω της παραπάνω αίτησης που θα συμπληρώσει και θα στείλει στη Βιβλιοθήκη ηλεκτρονικά, είτε μέσω του τμήματος Διαδανεισμού στα τηλέφωνα των γραφείων της Βιβλιοθήκης.

Ο μέσος χρόνος παραλαβής του τεκμηρίου υπολογίζεται σε 7 μέρες αν πρόκειται για άρθρο περιοδικού και σε 21 μέρες αν πρόκειται για τίτλο βιβλίου, από την αποστολή της αίτησης. Όταν το τεκμήριο φτάσει στη Βιβλιοθήκη όπου πραγματοποιήθηκε η αίτηση, ο ενδιαφερόμενος καλείται από το προσωπικό του τμήματος Διαδανεισμού είτε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είτε τηλεφωνικά, να έρθει να παραλάβει το υλικό του, ενώ η διάρκεια κατοχής του διαδανειζόμενου τεκμηρίου είναι μέχρι 45 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής του¹⁴.

Η Βιβλιοθήκη ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός δεν επιβαρύνει το χρήστη για την παροχή του υλικού, εάν ο διαδανεισμός πραγματοποιείται σε οποιοδήποτε είδος ισπανικής βιβλιοθήκης, εκτός από τα έξοδα αποστολής του τεκμηρίου που χρεώνει το Ταχυδρομείο. Σε περίπτωση όμως διαδανεισμού σε βιβλιοθήκη που δεν ανήκει στα πλαίσια της ισπανικής επικράτειας, ο χρήστης είναι υποχρεωμένος να πληρώσει το ανάλογο ποσό της υπηρεσίας στη Βιβλιοθήκη που παρέχει το τεκμήριο που χρειάζεται ο χρήστης, καθώς επίσης και τα έξοδα αποστολής του τεκμηρίου που χρεώνει το Ταχυδρομείο.

¹³ Στη διεύθυνση που ακολουθεί υπάρχει μία λίστα με τους οργανισμούς οι οποίοι αποτελούνται από φοιτητές, ερευνητές και διδακτικό προσωπικό που έχουν το δικαίωμα αίτησης για διαδανεισμό υλικού: <http://www.upf.edu/bibtic/es/serveis/piupf.html#usuarios>

¹⁴ Σε αυτήν τη διεύθυνση μπορεί να πληροφορηθεί κανείς για τα χρονικά περιθώρια που έχει ο χρήστης μέχρι να επιστρέψει το διαδανειζόμενο τεκμήριο στη Βιβλιοθήκη: <http://www.upf.edu/bibtic/es/serveis/piextern.html>

Πιο συγκεκριμένα, ο διαδανεισμός μεταξύ των Βιβλιοθηκών που ανήκουν στα πλαίσια του καταλανικού διαμερίσματος (Βιβλιοθήκες CBUC) παρέχεται στους χρήστες δωρεάν, ενώ σε περίπτωση αντιγραφής του υλικού, το κόστος αντιγραφής του ανέρχεται στα 0,12 € η φωτοτυπία. Το κόστος υπηρεσίας του διαδανεισμού αλλάζει όμως όταν πραγματοποιείται σε Βιβλιοθήκες εκτός Καταλωνίας όπου το διαδανειζόμενο τεκμήριο κοστίζει 8,00 € ή σε βιβλιοθήκες που δεν ανήκουν στα πλαίσια του ισπανικού κράτους όπως για παράδειγμα της Βρετανικής Βιβλιοθήκης όπου η διαδικασία του διαδανεισμού χρεώνει ένα άρθρο με 25,00 €, ενώ το κόστος αντιγραφής του ανέρχεται στα 52,00 €, κ.ο.κ.

***Χρεώσεις της υπηρεσίας του διαδανεισμού της Βιβλιοθήκης
(συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ)***

Πηγή συλλογής	Κόστος αντιγραφής (φωτοτυπία) σε ευρώ	Διαδανεισμός τεκμηρίου
Βιβλιοθήκες Καταλωνίας (περιλαμβάνει τις βιβλιοθήκες του CBUC= Consorcio de Bibliotecas Universitarias de Catalunya)	0,12 (η φωτοτυπία)	Δωρεάν
Βιβλιοθήκες Ισπανίας (περιλαμβάνει τις βιβλιοθήκες της REBIUN = Red de Bibliotecas Universitarias)	5,00 κάθε τεκμήριο μέχρι 40 σελίδες 0,40 (κάθε πρόσθετη φωτοτυπία)	8,00
British Library	14,00 (κάθε άρθρο) 52,00 (επείγον άρθρο)	25,00
Βιβλιοθήκες της Ευρώπης	9,55 (κάθε ντοσιέ των 10 φωτοτυπιών) 0,65 (κάθε πρόσθετη φωτοτυπία)	17,20
Βιβλιοθήκες Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής	19,10 (κάθε ντοσιέ των 10 φωτοτυπιών) 0,65 (κάθε πρόσθετη φωτοτυπία)	28,70

3.3. Προτεινόμενη βιβλιογραφία

Η προτεινόμενη βιβλιογραφία είναι μία από τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης που διατίθεται στον αυτοματοποιημένο κατάλογο της Βιβλιοθήκης OPAC (Online Public Access Catalog). Δίνει τη δυνατότητα πρόσβασης στη βιβλιογραφία την οποία συστήνει ένας καθηγητής για το μάθημά του. Η βιβλιογραφία αυτή τοποθετείται σε ένα ξεχωριστό μέρος στον κατάλογο, εκτός της κύριας συλλογής. Η προτεινόμενη βιβλιογραφία μπορεί να αποτελείται από : βιβλία, οπτικοακουστικό υλικό, περιοδικά, έντυπα, κτλ. Όλα τα προτεινόμενα τεκμήρια είναι συγκεντρωμένα σε μία συλλογή που ονομάζεται Bibliografía Recomendada (BR). Στο φυσικό χώρο αυτής της συλλογής τα σχετικά τεκμήρια αναγνωρίζονται από μία ετικέτα με πράσινο χρώμα, κολλημένη στη ράχη του βιβλίου. Παρακάτω διακρίνεται μία σειρά βιβλίων, τοποθετημένων στο ράφι της προτεινόμενης βιβλιογραφίας, με χαρακτηριστικό γνώρισμα των βιβλίων, η πράσινη ετικέτα κολλημένη στη ράχη τους.

Εικόνα 8. Τα τεκμήρια στη συλλογή «Προτεινόμενη Βιβλιογραφία»

Το περιθώριο δανεισμού για τα τεκμήρια που ανήκουν στην προτεινόμενη βιβλιογραφία είναι έως και επτά ημέρες. Ο φοιτητής έχει το δικαίωμα να ανανεώσει τα τεκμήρια της προτεινόμενης βιβλιογραφίας μέχρι δύο φορές εάν δεν έχει κάνει κράτηση στα ίδια τεκμήρια κάποιος άλλος φοιτητής και η ανανέωση των τεκμηρίων μπορεί να γίνει με τους εξής τρεις τρόπους:

1. Στην υποδοχή της Βιβλιοθήκης από Δευτέρα μέχρι Κυριακή στις ώρες λειτουργίας της Βιβλιοθήκης.
2. Ηλεκτρονικά είτε μέσω του προσωπικού λογαριασμού του φοιτητή συμπληρώνοντας τα στοιχεία του και επιλέγοντας την προτροπή «*Ανανέωση των τεκμηρίων μου*», είτε μέσω της ηλεκτρονικής σελίδας του πανεπιστημίου συμπληρώνοντας το κατάλληλο έντυπο για την ανανέωση τεκμηρίων.
3. Τηλεφωνικά καλώντας στη Βιβλιοθήκη.

3.4. *Online Κατάλογοι και άλλες Βάσεις Δεδομένων*

3.4.1. Ο Κατάλογος OPAC της Βιβλιοθήκης

Μία από τις σημαντικότερες υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης όπως σε κάθε βιβλιοθήκη βέβαια, είναι το εργαλείο αναζήτησης της πληροφορίας σε μία συλλογή τόσο μεγάλη όπως μιας ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης. Έτσι λοιπόν όσο είναι αναγκαία η ύπαρξη ενός ηλεκτρονικού καταλόγου για την εύρεση ενός τεκμηρίου, τόσο είναι και η παρουσία του βιβλιοθηκονόμου και τα βιβλιοθηκονομικά εργαλεία του για την καλύτερη εξυπηρέτηση του χρήστη. Απαραίτητη θεωρείται η άψογη χρήση του ηλεκτρονικού καταλόγου από τον βιβλιοθηκονόμο όπως επίσης και η επεξήγηση της λειτουργίας του στο χρήστη ώστε να αποτελέσουν μία μικρή ομάδα κατά την διαδικασία αναζήτησης της κάθε πληροφορίας. Ο ηλεκτρονικός κατάλογος της συλλογής της βιβλιοθήκης θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα εργαλεία για τον εντοπισμό της πληροφορίας, θέτοντας ως δεδομένο την ευελιξία πλοήγησης του βιβλιοθηκονόμου με μεθόδους λέξεων κλειδιών, αποκοπής της λέξης, χρήση του διαδικτύου, κτλ.

3.4.2. Ηλεκτρονικοί συλλογικοί κατάλογοι OPAC της Καταλωνίας

Δεδομένου ότι βιβλιοθηκονόμοι και χρήστες έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο, οι ηλεκτρονικοί συλλογικοί κατάλογοι της Καταλωνίας και άλλων χωρών γενικότερα θεωρούνται επίσης χρήσιμα εργαλεία για τον εντοπισμό της πληροφορίας. Παραδείγματα ηλεκτρονικών καταλόγων OPAC είναι οι εξής: CBUC, CCUC, OCLC, REBIUN, CRUE (Conferencia de Rectores de las Universidades Españolas), CRAI (Centro de Recursos para el Aprendizaje y la Investigación), CAU (Centro de Atención Al Usuario).

3.4.3. Οι οκτώ θεματικοί κατάλογοι του πανεπιστημίου

Η Βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου Pompeu Fabra, από το ακαδημαϊκό έτος 1996-1997 μέχρι σήμερα, είναι οργανωμένη από μία ομάδα βιβλιοθηκονόμων χωρισμένη σε ξεχωριστές θεματικές κατηγορίες ανάλογα με τον κάθε τομέα ειδίκευσης που προσφέρεται στο χώρο εκπαίδευσης του πανεπιστημίου. Οι θεματικές κατηγορίες ή καλύτερα οι θεματικοί κατάλογοι αποτελούν μία επιλογή πληροφοριακών πηγών, σχετικών με τα διάφορα θέματα που άπτονται του πεδίου της εκπαιδευτικής δραστηριότητας και έρευνας, ταξινομημένοι σύμφωνα με τα τμήματα κάθε σχολής στο δίκτυο της Βιβλιοθήκης. Είναι ουσιαστικά σαν οκτώ μικρές συλλογές υλικού, που περιέχουν οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με την κάθε θεματική κατηγορία ξεχωριστά, αποτελούμενες από ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης μέχρι σχετικούς σημαντικούς συνδέσμους που έχουν άμεση σχέση με το κάθε θέμα.

Είναι προορισμένοι ειδικά για το ερευνητικό προσωπικό του πανεπιστημίου, τους φοιτητές και τους καθηγητές, καθώς επίσης όπως μαρτυρούν στατιστικά δεδομένα και για χρήστες εκτός της πανεπιστημιακής κοινότητας. Τέλος, αποτελούν εργαλείο και για τους βιβλιοθηκονόμους της Βιβλιοθήκης καθώς πρόκειται για μία τεράστια πηγή πληροφοριών οργανωμένη θεματικά.

Κάθε τμήμα που αντιστοιχεί σε έναν θεματικό κατάλογο απαρτίζεται από έναν αριθμό βιβλιοθηκονόμων, κατευθυνόμενο πάντα από έναν προϊστάμενο εξειδικευμένο στη θεματική κατηγορία που ανήκει. Οι θεματικές ομάδες των βιβλιοθηκονόμων έχουν σα σκοπό να δίνουν τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τις πηγές που διαθέτει η Βιβλιοθήκη στο συγκεκριμένο κατάλογο και να κατατοπίζουν το χρήστη ανάλογα με τις ανάγκες της εξειδικευμένης πληροφορίας που χρειάζεται.

Όπως έχει ειπωθεί παραπάνω, ο κάθε θεματικός κατάλογος απευθύνεται σε κάθε τμήμα του πανεπιστημίου ξεχωριστά. Έτσι λοιπόν, υπάρχουν οκτώ (8) θεματικοί κατάλογοι που ανταποκρίνονται στα οκτώ (8) πανεπιστημιακά τμήματα ξεχωριστά. Οι θεματικοί κατάλογοι αφορούν τους εξής κλάδους: Θετικές Επιστήμες και Επιστήμες Υγείας (γκρι)¹⁵, Πολιτικές και κοινωνικές επιστήμες (γαλάζιο)¹⁶, Επιστήμες των Επικοινωνιών (λιλά)¹⁷, Νομικές επιστήμες (Πράσινο)¹⁸, Οικονομία και επιχειρήσεις (μπλε)¹⁹, Ανθρωπιστικές επιστήμες (πορτοκαλί)²⁰, Τεχνολογία των Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ζαχαρί)²¹, Μετάφρασης και Γλωσσολογίας (μωβ)²². Έτσι λοιπόν όταν η συλλογή της Βιβλιοθήκης δεν καλύπτει τα κενά του χρήστη σχετικά με το πλήθος των πληροφοριών που του παρέχονται στη συλλογή της Βιβλιοθήκης, ο βιβλιοθηκονόμος έχει στη διάθεσή του μία σειρά επιλογών από

¹⁵ <http://www.upf.edu/bib/cast/guies/guies.html?opcio=/bib/cast/bio/pral.htm>

¹⁶ <http://www.upf.edu/bib/cast/guies/guies.html?opcio=/bib/cast/ccpp/ccpp.htm>

¹⁷ <http://www.upf.edu/bib/cast/guies/guies.html?opcio=/bib/cast/ccaa/ccaa.htm>

¹⁸ <http://www.upf.edu/bib/cast/guies/guies.html?opcio=/bib/cast/dret/dret.htm>

¹⁹ <http://www.upf.edu/bib/cast/guies/guies.html?opcio=/bib/cast/eco/economiq.htm>

²⁰ <http://www.upf.edu/bib/cast/guies/guies.html?opcio=/bib/cast/hum/humanita.htm>

²¹ <http://www.upf.edu/bib/cast/guies/guies.html?opcio=/bib/cast/tec/tec.htm>

²² <http://www.upf.edu/bib/cast/guies/guies.html?opcio=/bib/cast/traduc/tradc.htm>

πληροφορίες και συνδέσμους που μπορούν να δώσουν στο χρήστη εναλλακτικές γνώμες και διεύρυνση της έρευνάς του.

Las Guías temáticas

<u>Ciencias Experimentales y de la Salud</u>	<u>Ciencias Políticas y Sociales</u>
<u>Comunicación</u>	<u>Derecho</u>
<u>Economía y Empresa</u>	<u>Humanidades</u>
<u>Tecnologías de la Información y las Comunicaciones</u>	<u>Traducción y Ciencias del Lenguaje</u>

Εικόνα 9. Οι θεματικοί κατάλογοι με ξεχωριστά χρώματα

Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά των θεματικών καταλόγων που τους κάνει να ξεχωρίζουν από τους υπόλοιπους είναι το χρώμα, καθώς η δομή των καταλόγων είναι η ίδια σε όλους, ενώ το σχήμα που ακολουθούν είναι το εξής:

- Στον κορμό κάθε θεματικού καταλόγου, υπάρχει το όνομά του, ενώ η σελίδα περιέχει στη συνέχεια ένα σύνδεσμο που μεταφέρει το χρήστη στο πρόσφατο υλικό που προστέθηκε με τον τίτλο «Καινούργιες προσθήκες».
- Στη συνέχεια ακολουθεί η «θεματική ομάδα» των βιβλιοθηκονόμων σε κάθε θεματικό κατάλογο που περιέχει ονόματα, ηλεκτρονικές διευθύνσεις, τηλέφωνα γραφείου και ωράριο εργασίας του καθενός, για να μπορεί ο χρήστης οποιαδήποτε στιγμή να απευθύνει τις απορίες του στους υπεύθυνους βιβλιοθηκονόμους του κάθε καταλόγου.
- Στους θεματικούς καταλόγους βρίσκονται συγκεντρωμένοι όλοι οι απαραίτητοι σύνδεσμοι των πηγών πληροφόρησης σχετικών με το θέμα της κάθε κατηγορίας του καταλόγου και των υποκατηγοριών του, δηλαδή εάν ο χρήστης ενδιαφέρεται για ένα λεξικό ψυχολογίας θα πρέπει να κάνει τις εξής κινήσεις:

- Ανθρωπιστικές επιστήμες →
 Ψυχολογία →
 Λεξικά και εγκυκλοπαίδειες.
 - Επιπλέον στις «Μηχανές αναζήτησης και άμεσα θέματα» ο χρήστης μπορεί να μεταφερθεί μέσω συνδέσμων στα εργαλεία της κάθε πηγής που υπάρχει σε κάθε θεματικό κατάλογο π.χ. Google Scholar, University of California κτλ.
 - Οι «Βάσεις Δεδομένων» περιλαμβάνουν τις πιο πρόσφατες και χρήσιμες βάσεις που χρησιμοποιούνται περισσότερο στο συγκεκριμένο θέμα ενώ στη στήλη «Περισσότερες Βάσεις Δεδομένων» ο χρήστης μπορεί να διευρύνει την έρευνά του παίρνοντας μια ιδέα από ένα δεύτερο επίπεδο πληροφόρησης του θέματος που περιλαμβάνει οδηγούς, περιλήψεις, κριτικές κτλ.
 - Στην στήλη «Περιοδικά, Βιβλία και ηλεκτρονικό περιεχόμενο» ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει μία αναζήτηση στον κατάλογο της Βιβλιοθήκης μόνο ανάμεσα στα τεκμήρια που αφορούν τη συγκεκριμένη κατηγορία καταλόγου. Επίσης σε αυτό το σημείο εντοπίζονται ηλεκτρονικά περιοδικά με πρόσβαση στο πλήρες κείμενο του άρθρου.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι η δομή του κάθε καταλόγου μπορεί να είναι ίδια με τους υπόλοιπους αλλά ανάλογα με τις πηγές που ενσωματώνονται σε κάθε έναν από αυτούς, υπάρχει διαφορετική ποικιλία στις πληροφοριακές πηγές του καθενός πχ. ειδικές συλλογές, λεξικά και άλλα.

Η Βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου Pompeu Fabra περιέχει επίσης ηλεκτρονικές και έντυπες πηγές. Όλες οι πηγές πληροφόρησης της Βιβλιοθήκης βρίσκονται στην ιστοσελίδα του πανεπιστημίου, έτσι ώστε ο χρήστης να μπορεί να έχει πρόσβαση στις ηλεκτρονικές πηγές από τους υπολογιστές που προσφέρει η Βιβλιοθήκη ή από τον προσωπικό υπολογιστή του χρήστη με τον κωδικό του πανεπιστημίου. Η Βιβλιοθήκη προσφέρει πρόσβαση στις εξής πηγές:

- Βάσεις Δεδομένων μέσα από τις οποίες ο χρήστης μπορεί να αποκτήσει άρθρα περιοδικών, διδακτορικές διατριβές, στατιστικά δεδομένα, νομοθετικές διατάξεις και άλλα έγγραφα ή πληροφορίες που παρουσιάζουν ενδιαφέρον.
- Περιοδικά και περιλήψεις άρθρων χρηματοδοτούμενα από τη Βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου και προσβάσιμα μέσω του Διαδικτύου.
- Βιβλία και κείμενα σε ηλεκτρονική μορφή χρηματοδοτούμενα από τη Βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου προσβάσιμα μέσω του Διαδικτύου.
- Διδακτορικές διατριβές

- Εγκυκλοπαίδειες και λεξικά σε ποικίλες γλώσσες (ηλεκτρονικά λεξικά χρηματοδοτούμενα από τη Βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου προσβάσιμα από το τοπικό δίκτυο της Βιβλιοθήκης).
- Ηλεκτρονικά καταθετήρια που περιλαμβάνουν όλη την πνευματική δραστηριότητα του πανεπιστημίου.
- Εργαλεία πληροφόρησης γενικά²³.

3.4.4. Recercat

Ουσιαστικά πρόκειται για ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο σε μία βαθύτερη έρευνα. Μέσω αυτού του εργαλείου ο χρήστης ή ο βιβλιοθηκονόμος μπορεί να εντοπίσει πληροφορίες σε μία βάση δεδομένων μιας γκρίζας βιβλιογραφίας όπου μπορεί να βρει πτυχιακές εργασίες, διακτορικές διατριβές, μεταπτυχιακές εργασίες, projects ερευνητών και οτιδήποτε υλικό δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί και αποτελεί μέρος έρευνας. Είναι ουσιαστικά όπως θα λέγαμε στα ελληνικά, ένα ιδρυματικό καταθετήριο προσαρμοσμένο στις ανάγκες του κάθε ερευνητή²⁴.

3.5. Υπηρεσία παραγγελίας υλικού

Η Βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου Pompeu Fabra είναι υπεύθυνη για την αγορά, την καταγραφή και τη συγκέντρωση όλου του βιβλιογραφικού υλικού που ζητείται από την κοινότητα του UPF. Αυτό το υλικό αφορά διαφορετικά είδη τεκμηρίων όπως: βιβλία, περιοδικά, κασσέτες, CD, CD-ROM, DVD, μικροφόρμες, δυνατότητα πρόσβασης σε βάσεις δεδομένων και ηλεκτρονικά περιοδικά. Όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας του UPF (φοιτητές, διοικητικό προσωπικό, καθηγητές) έχουν το δικαίωμα να προτείνουν την αγορά του υλικού που κρίνουν ότι είναι απαραίτητο να βρίσκεται στη Βιβλιοθήκη (εικόνα 10). Βέβαια για την απόφαση αγοράς του υλικού οι «θεματικοί» βιβλιοθηκονόμοι περνούν από μία διαδικασία αξιολόγησης.

Αρχικά, συγκεντρώνουν έναν ικανοποιητικό αριθμό αιτήσεων για αγορά τεκμηρίων και στη συνέχεια περνούν στη μελέτη αυτών. Ελέγχουν αν τα συγκεκριμένα τεκμήρια βρίσκονται στη συλλογή της Βιβλιοθήκης και αν δε βρίσκονται περνούν στην εξέταση του θέματος του κάθε τεκμηρίου. Μελετούν δηλαδή τα θέματα που θίγει το συγκεκριμένο τεκμήριο, τα ερωτήματα που καλύπτει, σε ποιους από τους τομείς που υπάρχουν στο πανεπιστήμιο μπορεί να φανεί χρήσιμο, κ. ά. Στη συνέχεια, αφού κρίνεται αναγκαία η ύπαρξή του, στη συλλογή της Βιβλιοθήκης, αξιολογούν τη τιμή του τεκμηρίου από τους καταλόγους των προμηθευτών τους σύμφωνα πάντα με το απόθεμα του προϋπολογισμού που έχει απομείνει. Έυλογο είναι βέβαια το συμπέρασμα ότι άλλες αιτήσεις απορρίπτονται και άλλες άλλες όχι.

²³ Στην παρακάτω διεύθυνση θα βρείτε όλες τις ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης που προσφέρει η Βιβλιοθήκη στους χρήστες της: <http://www.anabad.org/admin/archivo/docdow.php?id=148>

²⁴ Σε αυτήν τη διεύθυνση βρίσκεται το link της ιστοσελίδας Recercat και δίνονται βασικές πληροφορίες για το υλικό που περιέχει: <http://www.upf.edu/bibtic/es/serveis/suport/resercat.html>

CONEXIÓN A RECURSOS-E
BIBLIOTECA Y TIC

Inicio | Català | English
Catálogo UPF | Contacto | Opinar | Mapa web

> [LOS SERVICIOS QUE OFRECEMOS](#) > Propuesta de compra de documentos

Propuesta de compra de documentos

Si existe un documento que, según su criterio, debería formar parte del fondo de la Biblioteca, envíenos su propuesta. La Biblioteca la estudiará y, si lo cree conveniente, efectuará las gestiones oportunas para su adquisición.

Los campos marcados con * son obligatorios.

Datos personales:

Nombre y apellidos*:	Número de carnet UPF*:
Correo electrónico:	Teléfono:

Colectivo universitario al que pertenece:

☐ Estudiante de:	☐ PAS (servicio, unidad):
☐ Profesor de:	☐ Otros colectivos:

Documento que se propone comprar:

Autor:	<input type="text"/>
Título:	<input type="text"/>
Lugar de edición:	<input type="text"/>
Editorial:	<input type="text"/>
Año:	<input type="text"/>
ISBN / ISSN:	<input type="text"/>
Número de ejemplares:	<input type="text"/>
Comentarios:	<input type="text"/>

¿A qué sede de la Biblioteca quiere enviar su propuesta*? Escoja una opción ▾

¿Quiere recibir una respuesta sobre su propuesta? (Si la respuesta es afirmativa, recuerde rellenar las casillas de teléfono y/o correo electrónico) Sí No

Εικόνα 10. Αίτηση για πρόταση αγοράς υλικού για την Βιβλιοθήκη του UPF.

3.6. Αυτόματη μέθοδος διόρθωσης γραπτών (εξετάσεων)

Η αυτόματη μέθοδος διόρθωσης γραπτών πραγματοποιείται από ένα αυτοματοποιημένο μηχάνημα που χρησιμοποιείται μόνο για την αυτόματη διόρθωση γραπτών εξετάσεων τύπου πολλαπλής επιλογής.

3.7. Φακτορία²⁵

Η «Φακτορία» αποτελεί μία χρήσιμη υπηρεσία της Βιβλιοθήκης καθώς προσφέρει υποστήριξη στη μάθηση και τη διδασκαλία, έχοντας ως αντικείμενο να δίνει απαντήσεις στις παρούσες ανάγκες τόσο των καθηγητών όσο και των μαθητών για την πραγματοποίηση των ακαδημαϊκών

δραστηριοτήτων σχετικά με

τη διδασκαλία ή τη μάθηση, μέσα από ένα καινούργιο πλαίσιο που προκύπτει από την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (EEES, Espacio Europeo de Educación Superior). Το EEES είναι ένα πλαίσιο που αρχικά ξεκίνησε το 1999 με την υπογραφή της δήλωσης της Μπολόνια όπου συμμετείχαν υπουργοί της εκπαίδευσης, αρμόδιοι για την τριτοβάθμια εκπαίδευση από 29 ευρωπαϊκές χώρες. Η διαδικασία αυτή έθεσε τα θεμέλια για τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης έως το 2010 και είναι γνωστή ως η διαδικασία της Μπολόνια. Το πλαίσιο αυτό αποσκοπεί στη θέσπιση ορισμένων ευρωπαϊκών κριτηρίων και μηχανισμών για να δημιουργηθεί ένα εκπαιδευτικό σύστημα με κοινούς στόχους ώστε να καταστούν τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια πιο ελκυστικά και ανταγωνιστικά σε διεθνές επίπεδο. Τα πιο σημαντικά κριτήρια και αξίες που προωθούνται από τον ευρωπαϊκό χώρο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι η προώθηση της ποιότητας και της αριστείας, η υιοθέτηση ενός συστήματος με συγκρινόμενους τίτλους σπουδών στην Ευρώπη αλλά πάνω από όλα ο σεβασμός για τη διαφορετική εκπαιδευτική κουλτούρα της Ευρώπης. Όπως και άλλα εκπαιδευτικά κέντρα έτσι και η Βιβλιοθήκη Pompeu Fabra βρίσκεται σε διαδικασία προσαρμογής όλων των παραπάνω μηχανισμών που έθεσε το πλαίσιο της Μπολόνια, καθιστώντας τη φακτορία μία υπηρεσία πλήρως προσαρμοσμένη στα ευρωπαϊκά δεδομένα ικανοποιώντας στο έπακρο κάθε ανάγκη του χρήστη της

²⁵ Δεν υπάρχει ακριβής μετάφραση στα ελληνικά για αυτήν τη λέξη αλλά θα μπορούσε να μεταφραστεί για τη κατανόηση του περιεχομένου από τον αναγνώστη, ως η υποστήριξη στη μάθηση και τη διδασκαλία.

Βιβλιοθήκης. Πιο συγκεκριμένα αυτό το γραφείο πληροφοριών είναι ο χώρος όπου ο χρήστης μπορεί να βρει:

- Επαγγελματίες : βιβλιοθηκονόμους, πληροφορικούς, τεχνικούς για τα μηχανήματα οπτικοακουστικού υλικού της Βιβλιοθήκης και διοικητικό προσωπικό.
- Πηγές πληροφοριών σε ηλεκτρονική μορφή με υψηλό δείκτη ποιότητας και εξειδίκευση της πληροφορίας.
- Όλα τα απαραίτητα μέσα σχετικά με την τεχνολογία. Hardware όπως υπολογιστές, μηχανήματα αναπαραγωγής και αντιγραφής δίσκων DVD, σαρωτές, έγχρωμα φωτοτυπικά μηχανήματα, και λογισμικό όπως προγράμματα επεξεργασίας εικόνας, βίντεο και ήχου, προγράμματα δημιουργίας ιστοσελίδων, υπηρεσίες ψηφιοποίησης των σημειώσεων των καθηγητών για τους φοιτητές του πανεπιστημίου και άλλων ακαδημαϊκών εγγράφων.

Οι υπηρεσίες που προσφέρει αναλύονται διεξοδικά παρακάτω και είναι οι εξής:

- Δημιουργία του διδακτικού υλικού και πολυμέσων όπως ελεύθερη πρόσβαση στο TIC (hardware και software) απαραίτητο για τη δημιουργία του διδακτικού υλικού, συμβουλές και προσωπική βοήθεια, ψηφιοποίηση των εγγράφων, επεξεργασία των ιστοσελίδων σχετικών με την εκπαιδευτική δραστηριότητα, βοήθεια και πληροφόρηση όσον αφορά προβλήματα που σχετίζονται με την τεχνολογία, υποστήριξη στην ενσωμάτωση των πληροφοριακών πηγών στο διδακτικό υλικό: αξιολόγηση, επιλογή και αγορά των δικαιωμάτων του συγγραφέα που σχετίζονται με παρόμοια θέματα προστασίας των συγγραφικών δικαιωμάτων του διδακτικού υλικού.
- Βοήθεια και τεχνική υποστήριξη στην προετοιμασία των φοιτητικών εργασιών. Επίσης προσφέρει συμβουλές και προσωπική βοήθεια, κατάρτιση όσον αφορά τη διαχείριση και την επεξεργασία μιας εργασίας του φοιτητή.
- Βοήθεια και υποστήριξη του προσωπικού όσον αφορά αμφιβολίες και ερωτηματικά για την εικονική τάξη του πανεπιστημίου (Aula Global-Moodle).

3.8. Ομάδες εξειδικευμένων πληροφόρησης και οπτικοακουστικών μέσων

3.8.1. Αίθουσες πληροφορικής

Το κτήριο Jaume I (Χάουμπε Ι), διαθέτει σε πέντε διαφορετικά σημεία της πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης, 180 υπολογιστές με εγκατεστημένα τα λειτουργικά συστήματα Microsoft Windows XP και Fedora Core 9. Πιο συγκεκριμένα, 46 υπολογιστές βρίσκονται στη Βιβλιοθήκη General (χενεράλ), 47 υπολογιστές στην αίθουσα πληροφορικής νούμερο ένα, 33 υπολογιστές στην αίθουσα πληροφορικής νούμερο δύο, 36 υπολογιστές στην αίθουσα πληροφορικής νούμερο τρία και 18 υπολογιστές στην αίθουσα 153 του πανεπιστημίου²⁶.

Οι χρήστες μπορούν να χρησιμοποιήσουν τους υπολογιστές από τις 10.00 το πρωί μέχρι τις 21.00 το βράδυ, και το ωράριο του προσωπικού ειδικευμένου στην Πληροφορική είναι από τις 08.00 το πρωί μέχρι τη 13.00 το μεσημέρι.

3.8.2. Υπολογιστές και ασύρματη σύνδεση

Οι υπολογιστές της Βιβλιοθήκης είναι διαθέσιμοι για όλη την πανεπιστημιακή κοινότητα και επιπλέον για τους ανθρώπους οι οποίοι έχουν υπογράψει συμβόλαιο για συνεργασία με το πανεπιστήμιο.

Οι υπολογιστές που είναι διαθέσιμοι, προσφέρονται για ποικίλες εργασίες όπως:

- Ελεύθερη πρόσβαση για αναζήτηση στον κατάλογο OPAC της Βιβλιοθήκης και στο Συλλογικό Κατάλογο των Πανεπιστημίων της Καταλωνίας (CCUC, Catálogo Colectivo de de las Universidades de Catalunya).
- Ελεύθερη πρόσβαση σε όλες τις πληροφοριακές πηγές της Βιβλιοθήκης (στο δίκτυο της Βιβλιοθήκης, στο Διαδίκτυο, στην πανεπιστημιακή κοινότητα κτλ.)
- Χρήση διαφορετικών λειτουργικών συστημάτων (Windows XP, Linux, Mac OS X) και των ίδιων προγραμμάτων που χρησιμοποιούνται στους υπολογιστές των αιθουσών της πληροφορικής.
- Ψηφιοποίηση εγγράφων με τη βοήθεια ενός σαρωτή συνδεδεμένου με έναν υπολογιστή και ενός προγράμματος, απαραίτητο για την

²⁶ <http://www.upf.edu/bibtic/es/serveis/equipaments/aulesInfo/capac.html>

αναγνώριση του παραθύρου (πρόγραμμα Jaws) και την ευρύτητα του περιεχομένου του παραθύρου (πρόγραμμα ZoomText).

3.8.3. Λογισμικό

Το πανεπιστήμιο Pompeu Fabra διαθέτει μία σειρά από λειτουργικά συστήματα στην διάθεση του χρήστη προσαρμοσμένα στις ανάγκες του. Παρακάτω παρατίθενται αναφορικά τα διαθέσιμα λειτουργικά συστήματα, όπως επίσης και τα κατάλληλα προγράμματα ξεχωριστά για το κάθε λειτουργικό σύστημα:

- Microsoft Windows
- Linux
- Mac OS

Πρόγραμματα επεξεργασίας κειμένου, εισαγωγής στην επεξεργασία υπολογιστικού φύλλου και παρουσίασης διαφανειών:

- Microsoft Office (Microsoft Windows)
- Open Office (Linux/ Microsoft Windows)
- Mac Office (Mac OS)

Προγράμματα για την αναγνώριση εγγράφων σε μορφή pdf:

- Adobe Acrobat Reader (Microsoft Windows)
- PDF Creator (Microsoft)
- XPDF (Linux)
- Adobe Acrobat Reader Macintosh Edition (Mac OS)

Προγράμματα πρόσβασης στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και λογισμικό που επιτρέπει την πρόσβαση και σε άλλες περιοχές όπως το ημερολόγιο, τις επαφές κτλ.:

- Microsoft Outlook / Outlook Express (Microsoft Windows)
- Netscape Mail (Microsoft Windows)
- Mozilla Thunderbird (Linux)
- Mail (Mac OS)

3.9. Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο

Το Γραφείο Πληροφορικής διαθέτει στη διδακτική ομάδα του πανεπιστημίου, του διοικητικού προσωπικού και των φοιτητών του πανεπιστημίου, την υπηρεσία του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, παρέχοντας έναν προσωπικό χώρο σε κάθε φοιτητή ξεχωριστά, με πρόσβαση είτε μέσα είτε έξω από την πανεπιστημιακή κοινότητα.

Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο του πανεπιστημίου επιτρέπει την είσοδο στο λογαριασμό του χρήστη, μέσω των πιο φημισμένων πρωτοκόλλων που συνεργάζονται με υπηρεσίες όπως: Outlook, Mozilla, Thunderbird, Eudora, Pine, κτλ.

3.10. Εκπαίδευση χρηστών

Άλλη μια υπηρεσία που παρέχει η Βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου Pompeu Fabra είναι η ανάπτυξη ενός προγράμματος εκπαίδευσης χρηστών που εφαρμόζεται ανα τακτά χρονικά διαστήματα. Η υπηρεσία αναλαμβάνει την ενημέρωση των χρηστών γύρω από τις παρεχόμενες υπηρεσίες και τις δυνατότητές τους, την εκπαίδευση των χρηστών στη χρήση και λειτουργία των παρεχόμενων υπηρεσιών και την υποστήριξη των χρηστών στην αντιμετώπιση τεχνικών και λειτουργικών προβλημάτων. Το πρόγραμμα εκπαίδευσης των χρηστών αναβαθμίζεται συνεχώς ανάλογα με τις ανάγκες τους.

3.11. RefWorks. Εφαρμογή σύνταξης βιβλιογραφικών παραπομπών

Το RefWorks είναι μία δικτυακή εφαρμογή οργάνωσης και διαχείρισης βιβλιογραφίας και βιβλιογραφικών παραπομπών που επιτρέπει:

- τη δημιουργία προσωπικής βάσης δεδομένων, εισάγοντας βιβλιογραφικές παραπομπές χειρωνακτικά
- τη δημιουργία παραπομπών επιλέγοντας αυτόματα βιβλιογραφίες σε διαφορετικές μορφές όπως MLA, APA, Vancouver, Harvard, κτλ.
- την οργάνωση των παραπομπών δημιουργώντας φακέλους ανάλογα με το υλικό, το μάθημα, την εργασία, κτλ.
- τη δυνατότητα μορφοποίησης των παραπομπών αυτών και χρήσης τους για τη δημιουργία βιβλιογραφιών σε άρθρα, επιστημονικά συγγράμματα, εργασίες κτλ.
- και τέλος τη δημοσίευση της βιβλιογραφίας στην προσωπική βάση δεδομένων του χρήστη ή στην online βάση δεδομένων της εφαρμογής.

Αποτελεί μία εφαρμογή σπουδαία, χάρη στην ευχρηστία και τα αποτελέσματα που προσφέρει. Η Βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου παρέχει μέσω της κεντρικής ιστοσελίδας του πανεπιστημίου την εφαρμογή RefWorks δίνοντας την δυνατότητα σε όλους τους χρήστες της Βιβλιοθήκης να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες της. Παρακάτω ακολουθεί η αρχική σελίδα της εφαρμογής βιβλιογραφικών παραπομπών.

Εικόνα 11. Interface της ιστοσελίδας RefWorks

3.12. Φωτοτυπικά μηχανήματα, εκτυπωτές και συσκευές αναπαραγωγής οπτικοακουστικού υλικού

Όλα τα μέρη της Βιβλιοθήκης που φιλοξενούν τη συλλογή της σε τέσσερις διαφορετικούς χώρους της πόλης διαθέτουν ένα χώρο ειδικά προσαρμοσμένο και εξοπλισμένο με εκτυπωτές, φωτοτυπικά μηχανήματα, συσκευές αναπαραγωγής μικροφίλμ και άλλα, που έχουν στη διάθεσή τους όλοι οι χρήστες της πανεπιστημιακής κοινότητας. Εκτός από τα μηχανήματα αναπαραγωγής οπτικοακουστικού υλικού, στην ίδια αίθουσα βρίσκονται τοποθετημένες ειδικές μηχανές παραγωγής μαγνητικών καρτών για να μπορούν οι χρήστες να χρησιμοποιούν τα φωτοτυπικά μηχανήματα όποτε και όσο θέλουν. Τα φωτοτυπικά μηχανήματα της Βιβλιοθήκης εκδίδουν φωτοτυπίες σε μορφή A4 σε άσπρο και μαύρο χρώμα. Επίσης πραγματοποιούν σμικρύνσεις μέχρι και 70% ενώ σε περίπτωση βλάβης του μηχανήματος ή της έλλειψης χαρτιού, ο χρήστης μπορεί να επικοινωνήσει με την εταιρία που προσφέρει αυτές τις υπηρεσίες στη Βιβλιοθήκη, μέσω του σταθερού τηλεφώνου που βρίσκεται εγκατεστημένο μέσα στην αίθουσα.

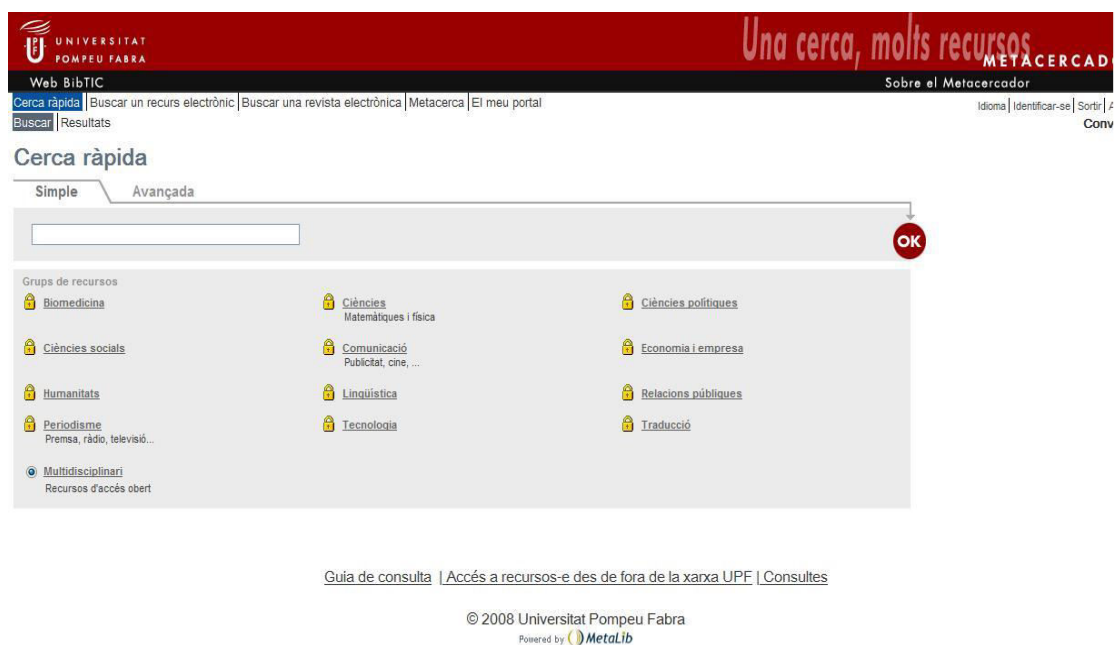
Στον εξοπλισμό της αίθουσας αυτής, συμπεριλαμβάνεται και η χρήση των εκτυπωτών που είναι συνδεδεμένοι με τους υπολογιστές της αίθουσας πληροφορικής (που κι αυτοί με τη σειρά τους είναι συνδεδεμένοι στο Διαδίκτυο) αλλά και με αυτούς που περιέχουν τον κεντρικό κατάλογο OPAC για την αναζήτηση στη συλλογή της Βιβλιοθήκης. Οι εκτυπωτές λειτουργούν με την ίδια μαγνητική κάρτα την οποία οι χρήστες μπορούν να ανανεώσουν κάθε φορά που φτάνει στο όριό της.

3.13. Μετα μηχανή αναζήτησης

Η μετα μηχανή αναζήτησης είναι ουσιαστικά και αυτή μία μηχανή αναζήτησης που είναι ενσωματωμένη στις ηλεκτρονικές πηγές της Βιβλιοθήκης του UPF. Επιτρέπει :

- την ταυτόχρονη αναζήτηση σε διαφορετικές πηγές (βάσεις δεδομένων, ιστοσελίδες, ηλεκτρονικά βιβλία και ηλεκτρονικά περιοδικά, κτλ.) μέσω ενός παραθύρου αναζήτησης.
- Τον εντοπισμό των εγγράφων και την σύνδεσή τους με το πλήρες κείμενο εάν αυτό είναι διαθέσιμο.
- Τη σύνθετη αναζήτηση και τη δυνατότητα αποθήκευσης ιστορικού αναζητήσεων.

Παρακάτω εμφανίζεται η κεντρική σελίδα γρήγορης αναζήτησης μέσα από τη μετα μηχανή της πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης.

Εικόνα 12. Αναζήτηση στη μετα μηχανή αναζήτησης της Βιβλιοθήκης

Για την είσοδο του χρήστη και την ελεύθερη πρόσβασή του στις ηλεκτρονικές πηγές της Βιβλιοθήκης είναι απαραίτητα ορισμένα στοιχεία όπως το όνομα και ο προσωπικός κωδικός του χρήστη που έχει παραλάβει από τη Βιβλιοθήκη. Μόνο με

αυτήν την προϋπόθεση ο χρήστης μπορεί να περιηγηθεί στις ηλεκτρονικές πηγές της Βιβλιοθήκης, τα εργαλεία της και τις διαθέσιμες υπηρεσίες της.

3.14. Ασύρματο δίκτυο πανεπιστημίου (Eduroam)

Αυτή η υπηρεσία της Βιβλιοθήκης επιτρέπει σε όλους τους χρήστες της πανεπιστημιακής κοινότητας, τη δωρεάν πρόσβαση στις πηγές που προσφέρει το δίκτυο χρησιμοποιώντας την τεχνολογία Wi-Fi, μία υπηρεσία βασισμένη στην κινητικότητα, την ταχύτητα και την ευελιξία της πρόσβασης. Το δίκτυο Eduroam είναι ένα προϊόν το οποίο επιτρέπει τη δωρεάν πρόσβαση σε όλα τα μέλη του πανεπιστημίου όταν επισκέπτονται το πανεπιστήμιο Pompeu Fabra όπως επίσης και τα μέλη του πανεπιστημίου όταν επισκέπτονται άλλα πανεπιστημιακά ιδρύματα. Δηλαδή όταν ένα μέλος του Pompeu Fabra είναι νομίμως εγγεγραμμένο στη Βιβλιοθήκη έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει τον ίδιο κωδικό του πανεπιστημίου του στο πανεπιστημιακό ίδρυμα που τον φιλοξενεί. Σε αυτό το σημείο πρέπει να επισημανθεί ότι τουλάχιστον στα πανεπιστήμια της Βαρκελώνης δεν έχει ο οποιοσδήποτε πρόσβαση στο Διαδίκτυο μέσα από τους τοπικούς υπολογιστές, αλλά μόνο το μέλος της Βιβλιοθήκης που ανήκει σε αυτό, εκτός από την περίπτωση του ασύρματου δικτύου Eduroam. Για τους εξωτερικούς χρήστες που δεν αποτελούν μέλη της Βιβλιοθήκης τους χορηγείται κωδικός που εκδίδεται από το κισέ της Βιβλιοθήκης σε έναν υπολογιστή για μία ώρα την ημέρα.

3.15. Υποστήριξη στην έρευνα

Η Βιβλιοθήκη και οι βιβλιοθηκονόμοι που δουλεύουν σε αυτόν τον τομέα έχουν προετοιμάσει επίσης μία σειρά εργαλείων πολύ σημαντικών ειδικά για τους ερευνητές οι οποίοι προετοιμάζουν τη διδακτορική τους διατριβή που δυστυχώς όμως μετά από προσωπική παρατήρηση, βεβαιώθηκε ότι δεν χρησιμοποιείται πολύ συχνά είτε γιατί δεν είναι γνωστή ως υπηρεσία, είτε γιατί οι ερευνητές καλύπτονται από μια πληθώρα άλλων υπηρεσιών όπως για παράδειγμα οι θεματικοί κατάλογοι που είναι σχεδιασμένοι για κάθε θεματική κατηγορία και βρίσκουν οργανωμένα την πληροφορία που τους ενδιαφέρει. Ο τομέας αυτός που αφορά τους ερευνητές παρέχει τις εξής υπηρεσίες:

- Βοήθεια στα άτομα που βρίσκονται κατά τη διαδικασία της έκδοσης της διδακτορικής διατριβής και συμβουλές για το ποιά φόρμα θα πρέπει να έχει μία τέτοια έρευνα (δομή, μορφή κτλ.)
- Πρόσβαση σε μία Βάση Δεδομένων που περιέχει σε ψηφιακή μορφή, διδακτορικές διατριβές δημοσιευμένες και μη, από πανεπιστήμια της Καταλωνίας και άλλα πανεπιστημιακά ιδρύματα. Η Βάση Δεδομένων ονομάζεται TDR και επιτρέπει επίσης τη δωρεάν αναζήτηση κατά

συγγραφέα, τίτλο, υλικό, πανεπιστήμιο, κτλ. έχοντας ελεύθερη πρόσβαση στο πλήρες κείμενο της διατριβής.

- Πρόσβαση στη Recercat που είναι ουσιαστικά ένα ιδρυματικό καταθετήριο ψηφιακών εγγράφων για έρευνα που συνεργάζεται με όλα τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα της Καταλωνίας στα οποία ανήκει και το πανεπιστήμιο Pompeu Fabra. Αυτό το καταθετήριο διαθέτει άρθρα που δεν έχουν δημοσιευθεί, πρακτικά συνεδρίων, ανακοινώσεις σε συνέδρια, ερευνητικές εκθέσεις, working papers, πτυχιακές εργασίες κτλ.
- Υποστήριξη στα εργαλεία της Recercat μέσω μιας ομάδας τεχνικών που δουλεύουν στη Βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου και είναι εξειδικευμένη στο να καταλαβαίνει τις ιδιαίτερες ανάγκες των ερευνητών δείχνοντας σεβασμό στο υλικό του ερευνητή.

3.16. Τηλεφωνία και τηλεδιάσκεψη

Η τηλεφωνική υπηρεσία του UPF διαθέτει ένα εσωτερικό-ιδιωτικό δίκτυο μέσω του δικτύου ATM του πανεπιστημίου και είναι συνδεδεμένη στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο της χώρας. Μέσα στις τηλεφωνικές υπηρεσίες του πανεπιστημίου διατίθεται επίσης και η υπηρεσία της τηλεδιάσκεψης. Ουσιαστικά η τηλεδιάσκεψη προσφέρει μεγάλες δυνατότητες μεταξύ απομακρυσμένων συνομιλητών με e-mail, στα πλαίσια ενός κοινού project ή ακόμα και «ζωντανά» σε πραγματικό χρόνο με δυνατότητα εμφάνισης των συνομιλητών.

3.17. Πύλη Επιστημονικής Παραγωγής (Portal de Producción Científica)

Ένα από τα κομμάτια του πάζλ που οδηγούν στην έρευνα των επιστημονικών πληροφοριών που παρέχει η Βιβλιοθήκη του UPF είναι η Πύλη Επιστημονικής Παραγωγής η οποία βρίσκεται στην κεντρική ιστοσελίδα του πανεπιστημίου UPF και αποτελεί ένα ακόμη χρήσιμο εργαλείο όχι μόνο για τους βιβλιοθηκονόμους αλλά και για τους χρήστες.

Με το ξεκίνημα λοιπόν του ακαδημαϊκού έτους 2008 βιβλιοθηκονόμοι και χρήστες της Βιβλιοθήκης έχουν στη διάθεσή τους το «portal de producción científica» μέσω του Διαδικτύου, όπου μπορεί να ενισχύσει την επιστημονική έρευνα με τις πληροφορίες που παρέχει. Ουσιαστικά είναι ένας εικονικός χώρος όπου μπορεί

κάνεις να βρει πληροφορίες σχετικά με διάφορα θέματα έρευνας που έχει παράγει το διδακτικό προσωπικό του πανεπιστημίου. Έτσι λοιπόν πιο συγκεκριμένα προσφέρει:

- Βοήθεια στην έρευνα με: projects, συμβόλαια και υποτροφίες
- Δημοσιεύσεις: άρθρα περιοδικών, βιβλία, κεφάλαια βιβλίων, working papers, πρακτικά συνεδρίων, μεταφράσεις, κτλ.
- Άλλα: βραβεία, οργανώσεις έργων, συνεργασίες με περιοδικά, συμμετοχές σε διεθνείς επιτροπές, κτλ.

3.17.1.Λειτουργία της Πύλης Επιστημονικής Παραγωγής

Ο υπεύθυνος βιβλιοθηκονόμος που εργάζεται καθημερινά για να καλύψει τις ανάγκες αυτής της υπηρεσίας είναι αρμόδιος για την εισαγωγή των στοιχείων από τα βιογραφικά σημειώματα των καθηγητών που εργάζονται στο πανεπιστήμιο, στο Portal de Producción Científica, δηλαδή την Πύλη Επιστημονικής Παραγωγής. Για την αποθήκευση και την επεξεργασία των στοιχείων αυτών ο υπεύθυνος βιβλιοθηκονόμος χρησιμοποιεί μία άλλη πύλη που ονομάζεται Sigma web (portal web del investigador)²⁷.

Το Sigma web είναι μία πύλη που αποτελεί το αντίστοιχο εργαλείο για την αποθήκευση αυτών των πληροφοριών καθώς είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες του πανεπιστημίου αποτελώντας μία από τις υπηρεσίες που παρέχει το πανεπιστήμιο. Κάνοντας χρήση αυτού του εργαλείου λοιπόν ο βιβλιοθηκονόμος μπορεί να εισάγει πληροφορίες από τα βιογραφικά σημειώματα κάθε καθηγητή και με βάσεις τις γνώσεις που διαθέτει, να οργανώσει τις πληροφορίες αλφαβητικά και θεματικά ώστε να μπορεί ο χρήστης να αναζητήσει εύκολα και γρήγορα την πληροφορία που χρειάζεται. Αξίζει να σημειωθεί ότι το Sigma web παρέχει την πρόσβαση κατόπιν κωδικού μόνο στο προσωπικό της Βιβλιοθήκης εφόσον αυτό είναι το εργαλείο αποθήκευσης και τροποποίησης των πληροφοριών, ενώ η Πύλη Επιστημονικής Παραγωγής είναι το αντίστοιχο εργαλείο αναζήτησης της πληροφορίας από τους χρήστες.

²⁷ <http://sigmaweb.upf.edu/EAW/>

3.17.2. Περιήγηση στην Πύλη Επιστημονικής Παραγωγής

Ο χρήστης μπορεί να αναζητήσει πληροφορίες με 3 διαφορετικές επιλογές αναζήτησης που του παρέχει το πόνταλ ανάλογα με τις ανάγκες του:

Personal Investigador

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z

- Επιλέγοντας ένα αρχικό γράμμα της αλφαβήτου, αν θέλει να γνωρίσει την επιστημονική δραστηριότητα ενός συγκεκριμένου καθηγητή ή αν γνωρίζει το δημιουργό της συγκεκριμένης πληροφορίας που αναζητεί.

Departamentos

Departamento de Ciencias Experimentales y de la Salud

BUSCAR

- Επιλέγοντας τη θεματική κατηγορία ή τμήμα που ανήκει ο καθηγητής ή εάν θέλει να αναζητήσει πληροφορίες σχετικά με κάποιο συγκεκριμένο θέμα εφόσον η δεύτερη επιλογή δίνει τη δυνατότητα επιλογής στα 8 διαφορετικά τμήματα του πανεπιστημίου.

Búsqueda por palabra clave

Búsqueda básica

Búsqueda avanzada

Escriba una palabra o frase:

y buscar por:

Investigador/a

Investigador/a

Título de la publicación

Palabra clave general

BUSCAR

- Επιλέγοντας την απλή ή σύνθετη αναζήτηση εισάγοντας λέξεις κλειδιά ή φράσεις ψάχνοντας κατά συγγραφέα, τίτλο δημοσίευσης ή έτος έκδοσης.

Έτσι λοιπόν εάν ο χρήστης επιθυμεί να βρει πληροφορίες σχετικά με το θέμα «πληροφορική» η εικόνα των αποτελεσμάτων με τις αποθηκευμένες πληροφορίες που παρέχει το πόνταλ θα είναι η εξής:

Se ha buscado "informatica" en Palabra clave general

Ver todos los resultados. Número de resultados superior al límite del sistema. Rehaga su búsqueda.

Ver por tipo de actividad

AYUDA A LA INVESTIGACIÓN

[Proyectos](#)

[Convenios](#)

[Otras ayudas y becas](#)

PUBLICACIONES

[Artículos de revista](#)

[Traducción de artículos de revista](#)

[Libros](#)

[Capítulos de libros](#)

[Traducción de capítulos de libros](#)

[Congresos](#)

[Tesis doctorales](#)

[Manuales y otras publicaciones](#)

OTROS

[Premios](#)

[Patentes](#)

[Estancias en el extranjero](#)

[Cursos y seminarios impartidos](#)

[Experiencia en gestión de I+D](#)

[Colaboración en revistas](#)

[Participación en comités](#)

[Organización de actos](#)

[Otras actividades](#)

Οι πληροφορίες παρουσιάζονται οργανωμένες :

- κατά projects, συμβόλαια, υποτροφίες κτλ,
- κατά τις δημοσιευμένες πληροφορίες σχετικές με το θέμα αναζήτησης όπως άθρα περιοδικών, μεταφράσεις άρθρων περιοδικών, βιβλίων, συνεδρίων, διατριβών, οδηγών κτλ,
- ενώ στην τρίτη στήλη οι πληροφορίες που βρέθηκαν σχετικά με τη λέξη «πληροφορική» περιέχουν τίτλους και βραβεία καθηγητών, διαμονή στο εξωτερικό, μαθήματα και σημειώσεις καθηγητών, συνεργασίες με περιοδικά, οργανώσεις σε συνέδρια, κτλ.

Ενώ τέλος εάν επιλέξουμε να εμβαθύνουμε την έρευνά μας ψάχνοντας για παράδειγμα ένα άρθρο περιοδικού με θέμα την πληροφορική, τα αποτελέσματα που θα μας εμφανίσει η πύλη θα έχουν την εξής μορφή:

"informatica" en Palabra clave general en Artículos de revista

Número de registros: 1-10 de 47

Ibáñez, Jesús; Delgado-Mata, Carlos. Monográfico "Entornos virtuales". Novática revista de la Asociación de Técnicos de Informática 2006; (180): 1.

Ibáñez, Jesús; Delgado-Mata, Carlos. Entornos virtuales y semántica. Novática revista de la Asociación de Técnicos de Informática 2006; (180): 1.

Oliver Cuello, Rafael; Delgado, A.M. Las tecnologías informáticas y telemáticas en la nueva Ley General Tributaria. Revista española de derecho financiero 2005; (125): 41-73.

Mir J, Borrell J, Daza V. Un canal de comunicaciones anónimo. Novática revista de la Asociación de Técnicos de Informática 2004; 172: 10-14.

όπου μπορεί ο χρήστης με την βοήθεια του εικονιδίου

να εισέλθει στην πληροφορία που ψάχνει.

4. Έρευνα για τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης Pompeu Fabra

Όταν ένας ερευνητής καλείται να εξετάσει ένα θέμα, σημαντικό ρόλο παίζει και η μέθοδος που θα ακολουθήσει για τη συλλογή των πληροφοριών της έρευνας αυτής.

Τα ερωτηματολόγια είναι μία από τις πλέον γνωστές και ευρέως χρησιμοποιημένες μεθόδους συλλογής πληροφοριών γύρω από ένα θέμα ενώ αν θα θέλαμε να δώσουμε ένα σύντομο ορισμό για το τι είναι ένα ερωτηματολόγιο θα λέγαμε ότι είναι ένα έντυπο που περιέχει μία σειρά δομημένων ερωτήσεων οι οποίες παρουσιάζονται σε μία συγκεκριμένη σειρά και στις οποίες ο ερωτώμενος καλείται να απαντήσει γραπτά.

Επιλέχθηκε ως η πιο αποτελεσματική μέθοδος για αυτήν την έρευνα κυρίως γιατί οι ερωτώμενοι θα μπορούσαν να εκφραστούν ελεύθερα να απαντήσουν στις ερωτήσεις λόγω έλλειψης άμεσης επικοινωνίας. Γενικότερα, τα ερωτηματολόγια προτιμούνται σε αρκετές έρευνες για πολλούς λόγους, μερικοί από τους οποίους είναι οι εξής: στοιχίζουν πολύ φθηνότερα σε σχέση με άλλες μεθόδους όπως παραδείγματος χάριν μία συνέντευξη, μπορούν να σταλούν σε μεγάλο αριθμό ανθρώπων, θεωρείται λιγότερο χρονοβόρα μέθοδος, ο ερευνητής δεν μπορεί να επηρεάσει τις απαντήσεις κτλ.

Σε αυτήν την πτυχιακή εργασία, το παρακάτω ερωτηματολόγιο αποτέλεσε έναν αξιόπιστο τρόπο για την αντικειμενική αξιολόγηση των υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης και σχεδιάστηκε με σκοπό τη βαθύτερη και πιο αντικειμενική προσέγγιση των απόψεων των χρηστών της Βιβλιοθήκης UPF για τις υπηρεσίες της. Σε αυτό το σημείο πρέπει να τονιστεί ότι η παρακάτω έρευνα με τη χρήση του ερωτηματολογίου, δημιουργήθηκε στα πλαίσια της τρίμηνης πρακτικής άσκησης της συγγραφέως και χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά στην έκθεση καταγραφής εργασιών της πρακτικής άσκησης ως εργασία τριμήνου (Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2008) στη Βαρκελώνη. Στη συνέχεια αποφασίστηκε η συγγραφή της παρούσας εργασίας και θεωρήθηκε καλό να συμπεριληφθεί η ίδια έρευνα στην παρούσα εργασία ως έχει. Το παρακάτω ερωτηματολόγιο αποτελείται από επτά (7) ερωτήσεις κλειστού τύπου σε μορφή διχοτομικών ερωτήσεων και ερωτήσεων βαθμονόμησης, καθώς και δύο (2) ερωτήσεις ανοιχτού τύπου.

Παρακάτω βρίσκονται τα αποτελέσματα από ένα τυχαίο δείγμα απαντήσεων, 52 χρηστών στο σύνολο, που αποτελείται από φοιτητές, διδακτικό και διοικητικό προσωπικό που εργάζονται στη Βιβλιοθήκη, οι οποίοι έλαβαν μέρος στην έρευνα για τις υπηρεσίες που παρέχει στην πανεπιστημιακή κοινότητα. Επίσης μέσα από αυτό το ερωτηματολόγιο παρουσιάζονται ξεκάθαρα τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία της μέσα από την οπτική γωνία αυτών των 52 χρηστών. Τέλος, για την καλύτερη κατανόηση του αναγνώστη και μια πιο γρήγορη σύγκριση των αποτελεσμάτων, κρίθηκε απαραίτητη η έκθεση των αποτελεσμάτων σε γραφήματα υπό τη μορφή πίτας, ενώ η στατιστική επεξεργασία των αποτελεσμάτων έγινε με το πρόγραμμα στατιστικής ανάλυσης Microsoft Excell 2007.

4.1. Παρουσίαση και ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας

Στην πρώτη ερώτηση όσον αφορά την κατηγορία των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας που έλαβαν μέρος στην έρευνα αυτή, το μεγαλύτερο ποσοστό που αντιστοιχεί στο 86% αποτελείται από μαθητές/σπουδαστές του πανεπιστημίου οι οποίοι έχουν άμεση επαφή με την πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη. Ένα 8% των ερωτώμενων αποτελείται από το εργατικό δυναμικό της Βιβλιοθήκης ενώ τέλος ένα 6% απάντησε πως είναι καθηγητές που διδάσκουν στο πανεπιστήμιο Pompeu Fabra. Έτσι λοιπόν τα αποτελέσματα που έπονται της πρώτης ερώτησης σχετικά με τις υπηρεσίες και τη λειτουργία της Βιβλιοθήκης, προέρχονται κατά βάση από τους σπουδαστές του πανεπιστημίου της Βιβλιοθήκης.

1. Γράφημα 1. Αποτέλεσμα σε ποσοστά της ερώτησης 1:

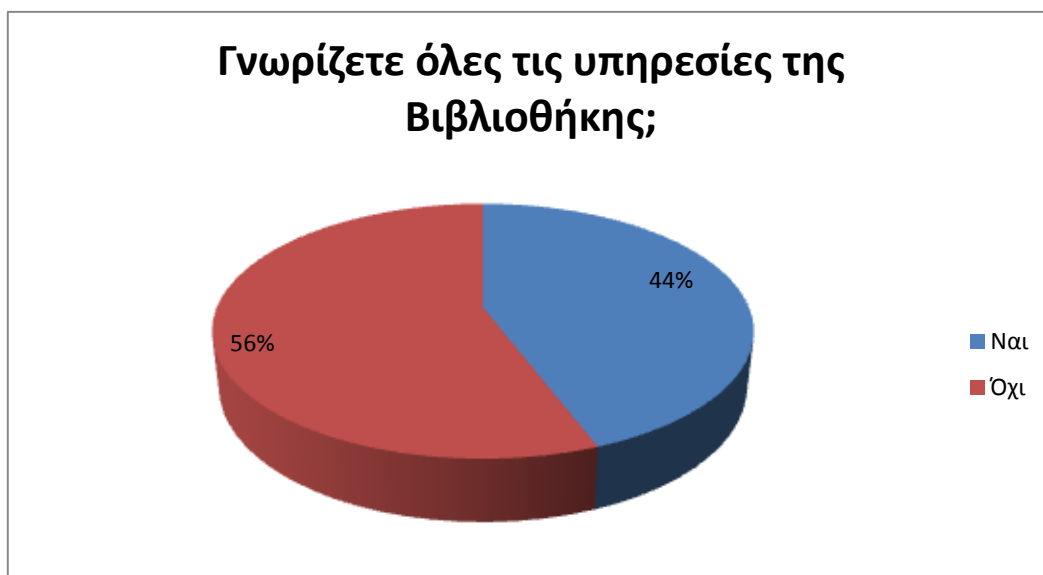
Στη δεύτερη ερώτηση σχετικά με τη συχνότητα των επισκέψεων των ερωτώμενων στη Βιβλιοθήκη ένα ποσοστό 39% απάντησε πως επισκέπτεται τη Βιβλιοθήκη κατά μέσο όρο 3 φορές την εβδομάδα, ενώ το αμέσως μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε 5 φορές την εβδομάδα κι αυτό αντιστοιχεί στο 23%. Το 21% των ερωτώμενων πηγαίνει 1 μόνο φορά την εβδομάδα στη Βιβλιοθήκη και τέλος ένα πολύ αυξημένο ποσοστό της τάξεως του 17% παρατηρούμε ότι δεν επισκέπτεται σχεδόν ποτέ ή πολύ λίγο τη Βιβλιοθήκη.

2. Γράφημα 2. Αποτέλεσμα σε ποσοστά της ερώτησης 2:

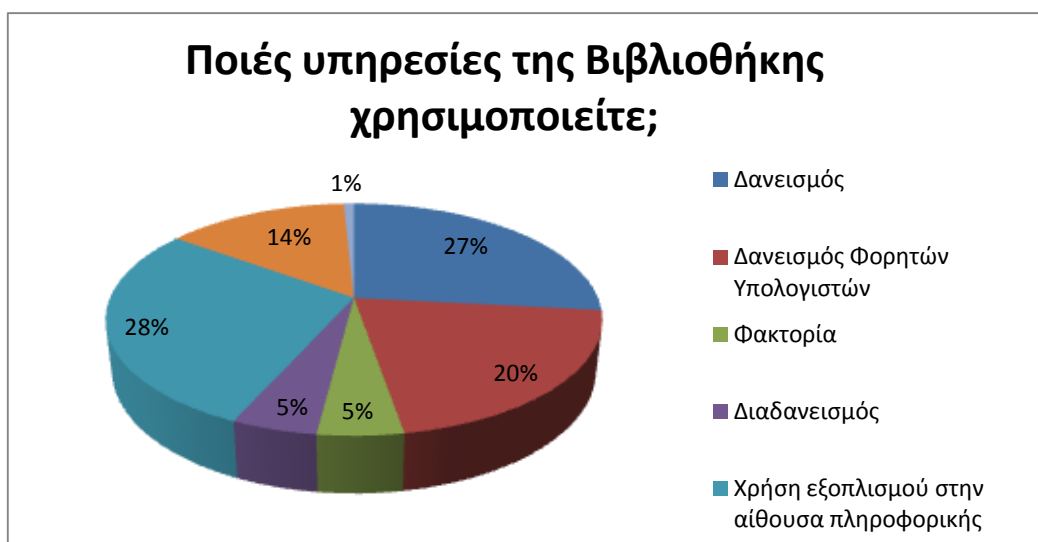
Στην τρίτη ερώτηση σχετικά με το αν οι ερωτώμενοι γνωρίζουν όλες τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης το 56% απάντησε πως τις γνωρίζει ενώ το 44% πως όχι, ποσοστά που υποδηλώνουν πως το μεγαλύτερο μέρος των χρηστών της Βιβλιοθήκης, τις χρησιμοποιεί ή τουλάχιστον έχουν άμεση επαφή και τριβή με το χώρο της Βιβλιοθήκης.

3. Γράφημα 3. Αποτέλεσμα σε ποσοστά της ερώτησης 3:

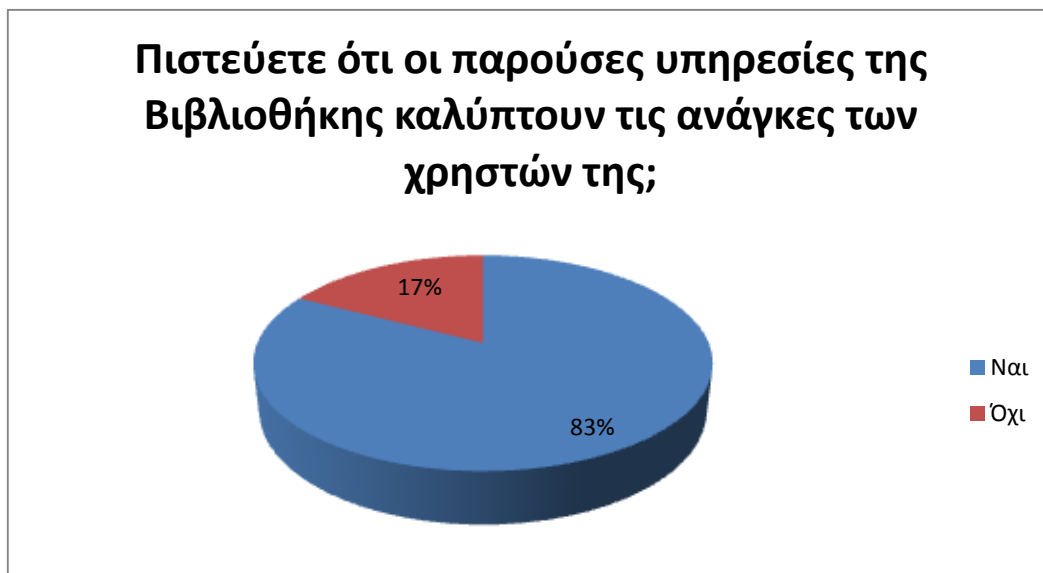
Στη συνέχεια, η ερώτηση που ακολουθεί (και αντιστοιχεί στον αριθμό τέσσερα) παρουσιάζει όλες τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης και το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων μας αποκαλύπτει ότι η σχεδόν πιο πολυχρησιμοποιημένη υπηρεσία της Βιβλιοθήκης είναι η χρήση του εξοπλισμού που υπάρχει στην αίθουσα πληροφορικής με το ποσοστό του 28%, ενώ αμέσως μετά ακολουθεί με μικρή διαφορά η υπηρεσία του δανεισμού των τεκμηρίων με ποσοστό 27%. Στη συνέχεια με 20% εμφανίζεται ο δανεισμός των φορητών υπολογιστών και με 14% η χρήση του καταλόγου OPAC της Βιβλιοθήκης για αναζήτηση του υλικού. Τέλος ένα 5% των ερωτώμενων χρησιμοποιεί τη Φακτορία και το Διαδανεισμό από όλες τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης.

4. Γράφημα 4. Αποτέλεσμα σε ποσοστά της ερώτησης 4:

Στην ερώτηση αν πιστεύετε πως οι υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης καλύπτουν τις ανάγκες των χρηστών της (που αντιστοιχεί στον αριθμό πέντε), μπορούμε να διακρίνουμε πως το μεγαλύτερο ποσοστό των χρηστών που αντιστοιχεί στο 83% είναι καλυμμένοι από τις υπηρεσίες που τους προσφέρονται, ενώ μόνο ένα 17% πιστεύει πως οι παραπάνω υπηρεσίες δεν είναι αρκετές.

5. Γράφημα 5. Αποτέλεσμα σε ποσοστά της ερώτησης 5:

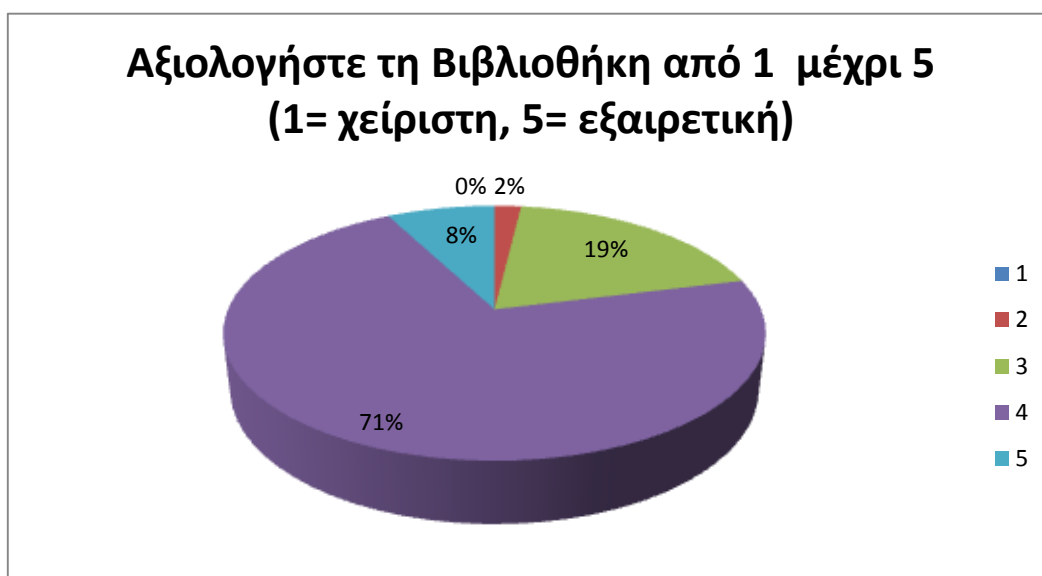
Στην έκτη ερώτηση σχετικά με την αξιολόγηση του προσωπικού της Βιβλιοθήκης, οι μισοί σχεδόν ερωτώμενοι που πήραν μέρος σε αυτήν την έρευνα απάντησαν με το 52% πως είναι εξυπηρετικό, ένα επίσης αξιόλογο ποσοστό που αντιστοιχεί στο 36% απάντησε πως είναι πολύ εξυπηρετικό, ενώ τέλος μόνο ένα 12% δεν είναι ικανοποιημένο από την εξυπηρέτηση του προσωπικού της Βιβλιοθήκης.

6. Γράφημα 6. Αποτέλεσμα σε ποσοστά της ερώτησης 6:

Στην τελευταία ερώτηση κλειστού τύπου σχετικά με την αξιολόγηση της Βιβλιοθήκης στο σύνολό της, το 71% απάντησε πως είναι καλή. Το 19% των ερωτώμενων απάντησε πως η Βιβλιοθήκη είναι μέτρια, ενώ τέλος το 8% και το 2% απάντησαν πως η Βιβλιοθήκη στο σύνολό της είναι εξαιρετική και κακή αντίστοιχα.

7. Γράφημα 7. Αποτέλεσμα σε ποσοστά της ερώτησης 7:

Μετά από μελέτη των δύο τελευταίων ερωτήσεων ανοιχτού τύπου σχετικά με τα δυνατά και αδύνατα σημεία της Βιβλιοθήκης, οι ερωτώμενοι σημείωσαν στα ερωτηματολόγια τους μία ποικιλία διαφορετικών απαντήσεων, γεγονός που βοήθησε σημαντικά στην ολοκλήρωση μιας πιο αντικειμενικής άποψης σχετικά με τη Βιβλιοθήκη, μια και αυτός ήταν και ο σκοπός ύπαρξης αυτού του ερωτηματολογίου, και μάλιστα από ανθρώπους που έχουν καθημερινή επαφή με το περιβάλλον, τους χώρους, τους εργαζόμενους και τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης. Παρακάτω παρουσιάζονται αναφορικά οι απαντήσεις που έδωσαν οι άνθρωποι που συμμετείχαν στην έρευνα, ενώ στη συνέχεια αναλύονται η κάθε μία ξεχωριστά, συνδυάζοντας έτσι απόψεις των ανθρώπων αυτών καθώς και συμπεράσματα και απόψεις της συγγραφέως, κατόπιν προσωπικής παρατήρησης και καθημερινών συνομιλιών με βιβλιοθηκονόμους που εργάζονται στη Βιβλιοθήκη.

Απαντήσεις χρηστών στο ερωτηματολόγιο για τα δυνατά σημεία της Βιβλιοθήκης

- ✓ Παραμένει ανοιχτή τα σαββατοκύριακα
- ✓ Η καλή οργάνωσή της
- ✓ Η ευρύτητα των υπηρεσιών της
- ✓ Το ωράριο της Βιβλιοθήκης
- ✓ Η ποικιλία των τεκμηρίων
- ✓ Η ποσότητα των τεκμηρίων
- ✓ Το μεγάλο μέγεθος της συλλογής της
- ✓ Η ποιότητα των τεκμηρίων της
- ✓ Το κτίριο Depósito de las Aguas

Απαντήσεις χρηστών στο ερωτηματολόγιο για τα αδύνατα σημεία της Βιβλιοθήκης

- ✓ Χαμένα/ Εξαφανισμένα τεκμήρια
- ✓ Θόρυβος
- ✓ Έλλειψη φορητών υπολογιστών
- ✓ Έλλειψη χώρου στην αίθουσα εργασίας για γκρούπ μαθητών
- ✓ Υψηλή θερμοκρασία στην αίθουσα υπολογιστών
- ✓ Ανεπαρκής αριθμός σταθερών Η/Υ
- ✓ Μικρά χρονικά περιθώρια για τον δανεισμό ενός τεκμηρίου
- ✓ Ανεπαρκής αριθμός καθισμάτων
- ✓ Δυσκολία πρόσβασης του χρήστη στις Βάσεις Δεδομένων

4.2. Αξιολόγηση των απαντήσεων του ερωτηματολογίου

✓ Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

Ένα ξεχωριστό χαρακτηριστικό της Βιβλιοθήκης Pompeu Fabra σε σχέση με όλες τις υπόλοιπες βιβλιοθήκες της πόλης είναι ο διαχωρισμός της προτεινόμενης βιβλιογραφίας από τη συλλογή της Βιβλιοθήκης. Η προτεινόμενη βιβλιογραφία λοιπόν είναι αυτή που προτείνεται από τον καθηγητή για το μάθημα που διδάσκει σαν επιπλέον υλικό προς ενίσχυση της διδασκαλίας και που μόλις καταλαμβάνει 3-4 ράφια από την συνολική συλλογή της Βιβλιοθήκης. Ξεχωρίζει από τη συνολική συλλογή με ένα πράσινο αυτοκόλλητο κολλημένο στη ράχη του τεκμηρίου και διατίθεται μόνο για φωτοτυπίες. Από τη μία η προτεινόμενη βιβλιογραφία μπορεί να θεωρηθεί θετικό στοιχείο της Βιβλιοθήκης από την άλλη όμως αρνητικό.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να τονιστεί ότι τα συμπεράσματα αυτής της έρευνας διαπιστώθηκαν, εκτός από τα ερωτηματολόγια, και μέσω της προσωπικής παρατήρησης και η καθημερινά επαναλαμβανόμενη χρήση των αδόμετων συνεντεύξεων στο προσωπικό της Βιβλιοθήκης.

Σύμφωνα λοιπόν με τα παραπάνω στοιχεία (συνέντευξη, προσωπική παρατήρηση της συγγραφέως), η προτεινόμενη βιβλιογραφία μπορεί να δημιουργήσει ένα χάσμα στο φοιτητή ο οποίος καθώς βλέπει 2 διαχωρισμένες συλλογές με την ίδια όμως μέθοδο οργάνωσης, μπερδεύεται και δε μπορεί από μόνος του να αντιληφθεί πώς λειτουργεί και πώς είναι χωρισμένη μία συλλογή (τεκμήρια με X θέμα τοποθετημένα στα ράφια της προτεινόμενης βιβλιογραφίας και τεκμήρια με το ίδιο θέμα ξεχωριστά σε άλλο ράφι της). Από την άλλη σύμφωνα με την άποψη πολλών βιβλιοθηκονόμων του UPF, η προτεινόμενη βιβλιογραφία είναι «μασημένη τροφή» για το φοιτητή ο οποίος σημειώνει μόνο το τεκμήριο μέσα στην τάξη και μόλις εισέρχεται στη Βιβλιοθήκη κατευθύνεται προς τα ράφια της προτεινόμενης βιβλιογραφίας, με αποτέλεσμα η υπόλοιπη συλλογή να τον αφήνει αδιάφορο. «Το μόνο θετικό στην περίπτωση της προτεινόμενης βιβλιογραφίας είναι ότι για να την οργανώσουμε βάζοντας στη σωστή θέση τα τεκμήρια που την απαρτίζουν, χρειαζόμαστε πολύ λίγο χρόνο γιατί πρόκειται για ένα μικρό κομμάτι της συλλογής» τονίζει ένας βιβλιοθηκονόμος.

✓ Τρεις θέσεις στην υποδοχή της Βιβλιοθήκης

Δυστυχώς ή ευτυχώς σήμερα στην υποδοχή της Βιβλιοθήκης εργάζονται πάνω από 5 με 6 άτομα (βιβλιοθηκονόμοι και βοηθοί ανειδίκευτοι) χωρισμένοι σε 3 διαφορετικά μέρη της υποδοχής της Βιβλιοθήκης. Η κάθε θέση διευθετεί τις δικές της αρμοδιότητες αλλά όταν η ουρά των φοιτητών περιμένει να εξυπηρετηθεί, οι θέσεις αυτές γίνονται ένα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μπερδεύει το φοιτητή και να τον κάνει να αναρωτιέται κάθε φορά που πλησιάζει σε ποια θέση πρέπει να απευθυνθεί.

- ✓ Ένας βιβλιοθηκονόμος για πολλές δουλειές ή κάθε βιβλιοθηκονόμος την δουλειά του;

Σ αυτό το σημείο τίθεται το ερώτημα αν ο κάθε βιβλιοθηκονόμος τελούσε μία μόνο συγκεκριμένη εργασία, θα βοηθούσε στην αποδοτικότερη λειτουργία της Βιβλιοθήκης. Πολλοί βιβλιοθηκονόμοι υποστηρίζουν την άποψη ότι ποτέ ένας άνθρωπος δε μπορεί να είναι άριστος και να προσφέρει το 100% της προσπάθειας του σε δύο διαφορετικά αντικείμενα. Καθημερινά στη Βιβλιοθήκη Rompeu Fabra, οι βιβλιοθηκονόμοι αλλάζουν πάνω από 4 θέσεις σε κάθε βάρδια μέσα στο χώρο της Βιβλιοθήκης. Δύο ώρες στην υποδοχή της Βιβλιοθήκης για την εξυπηρέτηση των χρηστών, δύο ώρες στα γραφεία της διοίκησης για να διευθετήσουν εκρεμότητες σχετικά με παραγγελίες τεκμηρίων, διαδανεισμούς κτλ, δύο ώρες στο εργαστήριο καταλογογράφησης και πάει λέγοντας. Ενώ στον ίδιο χώρο παρεβρίσκονται και βοηθοί βιβλιοθηκονόμων οι οποίοι όμως εκτελούν χρέη βιβλιοθηκονόμων. Είναι μία κατάσταση που εξαντλεί τους βιβλιοθηκονόμους από το άγχος για να τα προλάβουν όλα, ενώ στην ουσία μπορούν να μοιραστούν πιο σωστά οι εργασίες εφόσον υπάρχει αρκετό δυναμικό προσωπικό.

- ✓ Έλλειψη χώρων εργασίας → Θόρυβος στο εσωτερικό της Βιβλιοθήκης

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου που καταγράφονται παραπάνω οι χώροι εργασίας της Βιβλιοθήκης καθώς και οι αίθουσες εργασίας για μελέτη σε ομάδες, είναι δυσανάλογοι με τον αριθμό των φοιτητών που σπουδάζουν στο πανεπιστήμιο. Οι μαθητές δεν μπορούν να μιλήσουν και να ανταλλάξουν τις απόψεις τους σχετικά με προβλήματα που τους απασχολούν, με άμεσο αποτέλεσμα θόρυβο και οχλαγωγία στους μικρούς χώρους.

- ✓ Ωράριο Βιβλιοθήκης

Ένα χαρακτηριστικό σημείο της Βιβλιοθήκης που την κάνει πιο ελκυστική στους χρήστες είναι το ωράριο λειτουργίας που φτάνει τις δεκαεφτάμιση ώρες την ημέρα ενώ παραμένει κλειστή μόνο πέντε ημέρες το χρόνο.

- ✓ Λέξεις κλειδιά στα καταλανικά

Όπως είναι γνωστό, η Βαρκελώνη είναι η πρωτεύουσα της Καταλωνίας και τα καταλανικά είναι η επίσημη γλώσσα αυτού του διαμερίσματος της χώρας της Ισπανίας, ενώ σα δεύτερη ακολουθεί η ισπανική. Σύμφωνα λοιπόν με το δεδομένο αυτό, οι βιβλιοθηκονόμοι του πανεπιστημίου έχουν δημιουργήσει ένα περιβάλλον τέτοιο ώστε πρώτα να προσαρμόζεται στις ανάγκες των καταλανών και στη

συνέχεια στις ανάγκες όλων των υπόλοιπων χρηστών της Βιβλιοθήκης. Έτσι λοιπόν, όπως οι επιγραφές, οι ανακοινώσεις και οι πινακίδες του πανεπιστημίου είναι γραμμένες στην καταλανική γλώσσα, έτσι και ο κατάλογος OPAC της Βιβλιοθήκης είναι προσαρμοσμένος στην καταλανική. Βέβαια στα πιο κεντρικά παράθυρα του καταλόγου υπάρχει η επιλογή της ισπανικής και της αγγλικής γλώσσας επίσης, αλλά όταν έρχεται η στιγμή να κάνει ο χρήστης μία αναζήτηση με λέξεις κλειδιά στην ισπανική γλώσσα, τα αποτελέσματά του είναι περιορισμένα γιατί οι βιβλιοθηκονόμοι όταν εισάγουν ένα τεκμήριο στη βάση δεδομένων του καταλόγου της Βιβλιοθήκης, οι λέξεις κλειδιά, οι θεματικές επικεφαλίδες και οι υπόλοιπες ετικέτες της αναγραφής είναι κατά κύριο λόγο στην καταλανική γλώσσα. Για να κατανοηθεί πλήρως η σοβαρότητα αυτού του χαρακτηριστικού της Βιβλιοθήκης περιγράφεται παρακάτω η εξής αναζήτηση ενός χρήστη ο οποίος ψάχνει να βρει τεκμήρια σχετικά με το θέμα «μάθηση» στον κεντρικό κατάλογο OPAC της Βιβλιοθήκης (τελευταία αναζήτηση στις 24-06-2009):

→Αγγλική γλώσσα: Learning

→Καταλανική γλώσσα: Aprenentatge

→Ισπανική γλώσσα: Aprendizaje

Σύνολο αποτελεσμάτων με την χρήση λέξης κλειδί στα αγγλικά → 1281 τεκμήρια

Σύνολο αποτελεσμάτων με την χρήση λέξης κλειδί στα καταλανικά → 398 τεκμήρια

Σύνολο αποτελεσμάτων με την χρήση λέξης κλειδί στα ισπανικά → 215 τεκμήρια

Το θετικό στοιχείο αυτής της υπηρεσίας είναι ότι το θέμα του τεκμηρίου από τον καταλογογράφο τοποθετείται και στην αγγλική. Ενώ το αρνητικό στοιχείο που προκύπτει, είναι όταν ο χρήστης μετά από επεξεργασία των αποτελεσμάτων της αναζήτησης ανακαλύπτει πως μεταξύ των 398 τεκμηρίων που βρέθηκαν με λέξη κλειδί στην καταλανική, εντοπίζονται αρκετά τεκμήρια στην ισπανική γλώσσα.

Η απάντηση του βιβλιοθηκονόμου στην ερώτηση γιατί περιορίζεται η αναζήτηση των τεκμηρίων τοποθετώντας ετικέτες μόνο στα καταλανικά είναι γιατί το πανεπιστήμιο και η Βιβλιοθήκη της είναι εγκατεστημένα στο διαμέρισμα της Ισπανίας όπου η επίσημη γλώσσα της είναι η καταλανική.

✓ **Ελεύθερη πρόσβαση σε όλους τους πολίτες της πόλης**

Το γεγονός ότι η Βιβλιοθήκη είναι πανεπιστημιακή και οι υπηρεσίες της προσαρμοσμένες σε φοιτητές και καθηγητές, δεν αποκλείει την ελεύθερη πρόσβαση σε όλους τους πολίτες της πόλης. Όλοι οι πολίτες έχουν δωρεάν πρόσβαση στις υπηρεσίες και τους χώρους της Βιβλιοθήκης, χωρίς απαραίτητα να διαθέτουν κάρτα μέλους της Βιβλιοθήκης. Κι αυτό συμβαίνει γιατί η Βιβλιοθήκη αποτελεί ένα δημόσιο οργανισμό που όμως έχει δημιουργηθεί για να ικανοποιεί τις ανάγκες των πολιτών της. Στην είσοδο της Βιβλιοθήκης υπάρχουν 3 υπολογιστές με ελεύθερη πρόσβαση στο Διαδίκτυο, στις βάσεις δεδομένων, στα ηλεκτρονικά περιοδικά και στον ηλεκτρονικό κατάλογο της Βιβλιοθήκης, που επιτρέπουν την είσοδο του χρήστη με το προσωπικό κωδικό που αλλάζει καθημερινά, τον οποίον και προμηθεύονται δωρεάν από την υποδοχή της Βιβλιοθήκης. Ενώ όσον αφορά τη συλλογή της, οι πολίτες μπορούν να επεξεργάζονται το υλικό που βρίσκουν στη Βιβλιοθήκη από τις 8 το πρωί μέχρι και τις 01.30 τα ξημερώματα, καθώς απαγορεύεται ο δανεισμός σε μέλη που δεν ανήκουν στην πανεπιστημιακή κοινότητα.

✓ **Ανανέωση της κεντρικής σελίδας της Βιβλιοθήκης του πανεπιστημίου**

Αξίζει να τονιστεί ότι ένα θετικό χαρακτηριστικό της Βιβλιοθήκης είναι η προσπάθεια ανανέωσης της ιστοσελίδας της Βιβλιοθήκης τουλάχιστον 2 φορές τον μήνα.

✓ **Αυτόματος δανεισμός και επιστροφή**

Στην υποδοχή της Βιβλιοθήκης υπάρχει μία μηχανή αυτόματου δανεισμού και επιστροφής η οποία αντικαθιστά τον βιβλιοθηκονόμο μετά τις 8 το απόγευμα, κι έτσι ο χρήστης μπορεί να δανείζεται το υλικό που χρειάζεται ακόμη κι αν δεν υπάρχει βιβλιοθηκονόμος για να τον εξυπηρετήσει. Το ίδιο ισχύει και για την επιστροφή του τεκμηρίου.

Εικόνα 13. Μηχάνημα αυτόματης εξυπηρέτησης δανεισμού και επιστροφής του τεκμηρίου.

5. Συμπεράσματα - Επίλογος

Η Βιβλιοθήκη Romreu Fabra είναι απόλυτα προσαρμοσμένη στις νέες τεχνολογίες όπως ήδη εξετάστηκε, με αποτέλεσμα τη πιο σπάνια χρήση των παραδοσιακών υπηρεσιών της και πιο συγκεκριμένα με τον άμεσο ανταγωνισμό από το Διαδίκτυο, τις μηχανές αναζήτησης και άλλες πηγές online πληροφόρησης. Αυτό αποτελεί ένα φυσικό επακόλουθο της εποχής μας για τις Βιβλιοθήκες που ως εργαλεία εξηπνέρτησής τους χρησιμοποιούν τα νέα ηλεκτρονικά μέσα. Τα προηγούμενα χρόνια, οι χρήστες πραγματοποιούσαν την έρευνά τους μέσα από τα χιλιάδες βιβλία στα ράφια της Βιβλιοθήκης με τη χρήση του καταλόγου OPAC. Σήμερα, οι ίδιοι χρήστες αντί για τη χρήση ενός καταλόγου OPAC μιας βιβλιοθήκης χρησιμοποιούν ως πρωταρχικό τους βοήθημα για μία έρευνα το Διαδίκτυο με μοναδικό εργαλείο τις μηχανές αναζήτησης, παρόλο που τα αποτελέσματα της δεν ενδείκνυνται για μία ποιοτική και αποδοτική έρευνα, εκτός αν συνοδεύονται από οργανωμένες και αξιολογημένες πηγές του Διαδικτύου μέσα από Βάσεις Δεδομένων, Ψηφιακές Βιβλιοθήκες κτλ.

Ύστερα από μία αρκετά προσεγγμένη θεώρηση του θέματος σχετικά με τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης προς τους χρήστες καθώς και μία βαθύτερη εξέταση του οργανωτικού πλαισίου, το συμπέρασμα που πηγάζει μέσα από αυτήν την έρευνα σχετικά με τη Βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου Romreu Fabra είναι ότι πρόκειται για έναν καλά οργανωμένο σε υπηρεσίες και λειτουργίες κρατικό οργανισμό, προσαρμοσμένο στις νέες ανάγκες των χρηστών του 21^{ου} αιώνα.

Παρατηρήθηκε ότι η Βιβλιοθήκη, βασισμένη στη συνεργασία με άλλες βιβλιοθήκες, ακαδημαϊκές και μη, αλλά και στις υπηρεσίες και τα εργαλεία που έχει αναπτύξει, όπως τα νέα μέσα χρήσης και παραγωγής πολυμέσων, οι αίθουσες ομαδικής άσκησης και χρήσης των πληροφοριακών πηγών, η γρήγορη πρόσβαση στον ηλεκτρονικό κατάλογο της Βιβλιοθήκης, η πρόσβαση στις βάσεις δεδομένων και τα ηλεκτρονικά περιοδικά σε όλους τους πολίτες της πόλης, οι θεματικοί κατάλογοι που καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα του προγράμματος σπουδών του πανεπιστημίου, στοχεύει σε μία ώθηση για τάσεις εξέλιξης και παραγωγικότητας, με αποτέλεσμα να αφουγκράζεται τις πραγματικές ανάγκες των χρηστών και να τους προσφέρει κάθε χρόνο όλο και περισσότερα. Εξάλλου, δεν είναι τυχαίο το ποσοστό ικανοποίησης των χρηστών που φτάνει το 83%.²⁸

Η παρούσα πτυχιακή εργασία έχει παρουσιάσει από μία πιο εξειδικευμένη ματιά, τις υπηρεσίες που προσφέρει η Βιβλιοθήκη στους χρήστες της, καθώς και το οργανωτικό πλαίσιο που αφορά τη λειτουργία της. Στόχος της εργασίας αυτής ήταν η περιγραφή, η παρουσίαση και ως κατακλείδα αυτής, μία όσο μπορούσε περισσότερο, πιο έγκυρη αξιολόγηση των υπηρεσιών και των λειτουργιών της Βιβλιοθήκης, μέσα από μία μέθοδο συλλογής πληροφοριών (ερωτηματολόγιο) από ανθρώπους οι οποίοι έχουν καθημερινή και άμεση επαφή με αυτές. Μελετήθηκαν στοιχεία τα οποία έπαιξαν πολύ σημαντικό ρόλο στα αποτελέσματα της έρευνας

²⁸ Παρακαλώ ανατρέξτε στην ερώτηση 5 του ερωτηματολογίου που βρίσκεται στο παράρτημα στο τέλος της εργασίας και στη συνέχεια στο κεφάλαιο 4.1.

όπως για παράδειγμα το κατά πόσο η Βιβλιοθήκη είναι λειτουργική ή όχι και κατά πόσο χρήσιμες αποδείχθηκαν εν τέλει, οι υπηρεσίες στην πανεπιστημιακή κοινότητα και αυτό μάλιστα φαίνεται ξεκάθαρα στις απαντήσεις των δύο τελευταίων ερωτήσεων του ερωτηματολογίου που έδωσαν οι ερωτώμενοι.

Για παράδειγμα, οι περισσότεροι χρήστες απάντησαν πως είναι ευχαριστημένοι πλήρως με το ωράριο της Βιβλιοθήκης και ειδικά με το γεγονός ότι παραμένει ανοιχτή και τα Σαββατοκύριακα ενώ παραμένει κλειστή μόνο πέντε ημέρες το χρόνο. Αυτό αποδικνύει ότι η Βιβλιοθήκη είναι λειτουργική στο θέμα των ωραρίων γιατί εξυπηρετεί ακόμη και τα πιο δύσκολα ωράρια των χρηστών εφόσον τους δίνεται η δυνατότητα να έχουν άμεση πρόσβαση στη Βιβλιοθήκη δεκαεφτάμιση ώρες/ημέρα, επτά ημέρες/βδομάδα, χωρίς να περιορίζονται χρονικά. Επίσης, απόλυτα λειτουργική καθιστά τη Βιβλιοθήκη η υπηρεσία με το μηχάνημα αυτόματου δανεισμού και επιστροφής υλικού. Χάρη σε αυτήν την υπηρεσία οι χρήστες μπορούν να δανείζονται και να επιστρέφουν τα τεκμήρια της Βιβλιοθήκης, όσες ώρες παραμένει ανοιχτή χωρίς να υπάρχει βιβλιοθηκονόμος, πράγμα που σημαίνει ότι δεν τους περιορίζουν χρονικά όρια και αυτόματα δεν μπαίνουν στη διαδικασία αναμονής (τις ώρες που υπάρχει βιβλιοθηκονόμος) μπροστά στο κισέ της Βιβλιοθήκης όταν υπάρχει αρκετός κόσμος.

Από την άλλη εκτός από τα στοιχεία που συλλέχθηκαν και αποδεικνύουν το πόσο λειτουργική είναι η Βιβλιοθήκη UPF, η έρευνα αυτή έδειξε και τα σημεία στα οποία χλωαίνει. Μέσα από τις απαντήσεις της τελευταίας ερώτησης φαίνονται ξεκάθαρα πως ακόμη μία Βιβλιοθήκη έχει αρκετές ελλείψεις σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές, καθίσματα και χώρους για μελέτη, όπως επίσης στην ίδια ερώτηση εκφράστηκαν ορισμένα παράπονα σχετικά με το θόρυβο που επικρατεί στους περισσότερους χώρους της Βιβλιοθήκης. Από αυτά, σίγουρα συμπεραίνει κανείς πως τουλάχιστον ο χώρος του αναγνωστηρίου δεν καθίσταται ιδανικός για μελέτη!

Στην έρευνα αυτή, εξετάστηκαν οι απόψεις των χρηστών σχετικά με τη λειτουργικότητα και τη χρησιμότητα των υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης, αναλύθηκαν οι πραγματικές ανάγκες των χρηστών της κυρίως μέσα από τις δύο τελευταίες ερωτήσεις και δόθηκαν ιδέες για το πώς θα μπορούσε η Βιβλιοθήκη να διορθώσει ορισμένα μελανά σημεία της. Αν και εδώ θα πρέπει να ειπωθεί ότι εξαιτίας του ότι υπάρχει μία ξεκάθαρη εικόνα για τη γνώμη των φοιτητών αλλά όχι για τη γνώμη των καθηγητών και διοικητικού προσωπικού σχετικά με τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης, (καθ' ότι μόνο επτά στα πενήντα- δύο άτομα συμμετείχαν στην έρευνα ως διδακτικό και διοικητικό προσωπικό) το δείγμα δεν μας επέτρεψε να εξαγάγουμε ένα ασφαλές συμπέρασμα για το ποια είναι η γνώμη τους για τη Βιβλιοθήκη παρά μόνο για τους φοιτητές που αποτελεί στο σύνολο το 86,5%.²⁹

Επίσης, αναγνωρίστηκαν ποιες είναι οι απαιτήσεις των χρηστών για μία πιο βελτιωμένη Βιβλιοθήκη στο σύνολό της. Εδώ, θα μπορούσε να τεθεί για παράδειγμα, ως πρόταση, όσον αφορά το θέμα του θορύβου, να τοποθετηθούν ειδικές ταμπέλες στους χώρους μελέτης από το προσωπικό της Βιβλιοθήκης που να

²⁹ Παρακαλώ ανατρέξτε στα αποτελέσματα της ερώτησης 1 στο κεφάλαιο 4.1.

υπενθυμίζουν ότι οι δυνατές φωνές, τα κινητά τηλέφωνα και οι συζητήσεις μεταξύ των χρηστών στους χώρους μελέτης, απαγορεύονται αυστηρά. Έτσι, ταυτόχρονα και με τη βοήθεια συχνών παρατηρήσεων των βιβλιοθηκονόμων στους χρήστες που προκαλούν το θόρυβο, να εξαφανίσουν αυτό το πρόβλημα και να μπορούν οι χρήστες να περνούν χρόνο μέσα σε αυτούς τους χώρους διαβάζοντας, ώστε η Βιβλιοθήκη να γίνει περισσότερο λειτουργική. Κάτι άλλο που θα μπορούσε να ακουστεί ασήμαντο όσον αφορά τη λειτουργικότητα της Βιβλιοθήκης, ωστόσο σημαντικό για τους χρήστες, είναι το θέμα της υψηλής θερμοκρασίας στους χώρους που βρίσκονται τοποθετημένοι ηλεκτρονικοί υπολογιστές. Είναι ένα στοιχείο που μπορεί να επηρεάσει την λειτουργικότητα της Βιβλιοθήκης και θα μπορούσε να εξαφανιστεί και αυτό με μία απλή αναφορά στο προσωπικό που είναι υπεύθυνο για να ρυθμίζει τη θέρμανση του κτιρίου, ώστε στους χώρους όπου δουλεύουν μηχανήματα που αναπτύσσουν θερμότητα, να έχουν χαμηλότερη θερμοκρασία από τους υπόλοιπους χώρους του κτιρίου.

Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, ανέκαθεν, είχαν και έχουν βαθύτερη σημασία στο πως θα λειτουργήσουν, θα επιλέξουν και θα οργανώσουν το υλικό τους, το οποίο θα έχει άμεση σχέση με τους τομείς σπουδών του εκπαιδευτικού φορέα στον οποίο εντάσσονται. Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες είναι ο χώρος όπου στεγάζεται η γνώση για τους νέους επιστήμονες που θα βελτιώσουν τον κόσμο, είναι ο χώρος όπου παράγεται η έρευνα και έχουν ιδιαίτερη σημασία γιατί συμβάλλουν στην ανάπτυξη μιας χώρας από πλευράς οικονομικής, επιστημονικής και τεχνολογικής. Ωστόσο, είναι δυσάρεστη η παρατήρηση ότι η υπηρεσία «Υποστήριξη στην έρευνα» που είναι υπεύθυνη για να βοηθά ερευνητές με προπτυχιακές, μεταπτυχιακές και διδακτορικές έρευνες που θα βελτιώσουν τον κόσμο, δεν χρησιμοποιείται σχεδόν καθόλου!³⁰

Τέλος, η παρουσίαση της οργάνωσης, της λειτουργίας και των υπηρεσιών αυτής της Βιβλιοθήκης, η ανάδειξη της χρησιμότητάς της στην ακαδημαϊκή κοινότητα στην οποία απευθύνεται, αλλά και η παρουσίαση των αδύνατων σημείων της, όπως προέκυψαν μέσω της έρευνας ερωτηματολογίου, είναι στοιχεία τα οποία θα μπορούσαν να αποτελέσουν οδηγό, αλλά και αντικείμενο μελέτης για κάθε ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη που επιθυμεί συνεχώς να πειραματίζεται, να βελτιώνεται και τελικά να αναπτύσσεται.

³⁰ Παρακαλώ ανατρέξτε στο κεφάλαιο 3.15 όπου αναγράφονται ορισμένα στοιχεία σχετικά με την υπηρεσία «Υποστήριξη στην έρευνα».

Βιβλιογραφία

1. Anglada, Lluís. «Pau i ciència.» Online Δημοσίευση. 2 Δεκ. 2008. Bdig (biblioteques digitals i cooperació). 12 Μαΐ. 2009 <<http://bdig.blogspot.com/2008/12/pau-i-cincia.html>>.
2. Badenes, Víctor. «Un modelo vanguardista: el ejemplo de la Biblioteca de la Universitat Pompeu Fabra (UPF).» Manutención y almacenaje. XXXV.342 (1999). 6 Αυγ. 2009 <<http://www.upf.edu/bibtic/es/coneixer/publicac/manut.pdf>>.
3. Bargalló Bozzo, Anna; Brunet, Xavier; Cabo, Mercé; Cantos, Carmen; Casaldàliga, Anna; Pons, Dolors. «Wib: una inversió para la eficiencia de la Biblioteca de la Universitat Pompeu.» Universitat Pompeu Fabra. 2 Σεπ. 2009. Pompeu Fabra. 15 Απρ. 2009 <<http://www.upf.edu/bibtic/es/coneixer/publicac/fesabid.pdf>>.
4. Bibliologia - Usabilidad - Recursos Bibliográficos. 2006. Bibliologia. 9 Απρ. 2009 <<http://bibliologia.info/archivos/guiaInnopac2006.pdf>>.
5. Cabo, Mercè; Espinós, Montserrat. “Bibliotecarios e informáticos: sumando esfuerzos, aprendiendo juntos”. A: *IX Congreso Internacional del CLAD sobre la Reforma del Estado y de la Administración Pública*, Madrid, 2-5 de noviembre del 2004.
6. Font, Martí. «Una biblioteca bajo el agua.» ([χ.χ.]): 48-54.
7. García Fernández, Magaly. «La Biblioteca de la Universidad Pompeu Fabra: bajo aguas y entre estantes.» Alexandri@. 2.3 (2005). 12 Αυγ. 2009 <http://pergamino.pucp.edu.pe/alexandria/files/alexandria/Ediciones_anteriores20/A%C3%B1o_2_N%C2%B0_3_enero-junio_2005.pdf>.
8. Jaques, Cecília. «Elaboración de guías temáticas en el web: la experiencia de la Biblioteca de.» Universitat Pompeu Fabra. 2009. Universitat Pompeu Fabra. 16 Μαρ. 2009 <<http://www.anabad.org/admin/archivo/docdow.php?id=148>>.
9. Recercat (Diposit de la Reserca de Catalunya). [χ.χ.]. Recercat. 10 Φεβ. 2009 <<http://www.recercat.net/recercatjsp/quees.jsp>>.
10. Universitat Pompeu Fabra. 16 Μαρ. 2009. Universitat Pompeu Fabra. 20 Μαρ. 2009 <<http://www.upf.edu/bibtic/coneixer/memoria/0708/tot.pdf>>.
11. Veaner, A. «Paradigm lost, paradigm regained. A persistent personnel issue in academic librarianship.» College and Research Libraries. 55 (1994): 389-402.

12. Vidal - Folch, Ignacio. «Barcelona museo secreto El deposito del agua.» El País. (2006): 35.

Παράρτημα : Ερωτηματολόγιο

1. Σε ποια κατηγορία μελών ανήκετε;

Φοιτητής

Καθηγητής

Εργαζόμενος Υπάλληλος

Άλλοι

2. Σημειώστε τη συχνότητα των επισκέψεών σας στη Βιβλιοθήκη.

5 ημέρες/βδομάδα

3 ημέρες/βδομάδα

1 ημέρα/βδομάδα

Σπάνια/Ποτέ

3. Γνωρίζετε όλες τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης;

Ναι

Όχι

4. Ποιες υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης χρησιμοποιείτε;

Δανεισμός

Δανεισμός Φορητών Υπολογιστών

Διαδανεισμός

Φακτορία

Χρήση του εξοπλισμού στην αίθουσα πληροφορικής

Χρήση του καταλόγου OPAC της Βιβλιοθήκης

Κατάρτιση του χρήστη

5. Πιστεύετε ότι οι παρούσες υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης καλύπτουν τις ανάγκες των χρηστών της;

Ναι

Όχι

6. Αξιολογήστε το προσωπικό της Βιβλιοθήκης.

Πολύ εξυπηρετικό

Εξυπηρετικό

Όχι εξυπηρετικό

7. Αξιολογήστε τη Βιβλιοθήκη από 1 μέχρι 5 (1=χειρίστη, 5= εξαιρετική)

1

2

3

4

5

8. Σημειώστε ένα δυνατό σημείο της Βιβλιοθήκης κατά τη γνώμη σας.

9. Σημειώστε ένα αδύνατο σημείο της Βιβλιοθήκης κατά τη γνώμη σας.

Ευχαριστώ πολύ για τη συνεργασία

Ευρετήριο Όρων

Aprendizaje/Aprenentatge = μάθηση (68)

Aula Global Moodle = εικονική τάξη (καταλανικά) (46)

Bibliografía Recomendada = προτεινόμενη βιβλιογραφία (38)

Biblioteca = βιβλιοθήκη (13)

Biblioteca General = κεντρική βιβλιοθήκη (13)

Biblioteca del Mar = βιβλιοθήκη Mar (13)

Biblioteca de Franca = βιβλιοθήκη Franca (13)

Biblioteca de la Rambla = βιβλιοθήκη Rambla (13)

Catálogo Colectivo de las Bibliotecas Catalanas = Συλλογικός Κατάλογος
Καταλανικών Βιβλιοθηκών (21, 26, 37, 39)

Catálogo Colectivo de las Universidades Catalanas = Συλλογικός Κατάλογος
Καταλανικών Πανεπιστημίων (20, 25, 38)

Cerca Rápida = γρήγορη αναζήτηση (51)

Centro de Recursos para el Aprendizaje y la Investigación = Κέντρο πληροφόρησης
για τη μάθηση και την έρευνα (39)

Ciencias Experimentales y de la Salud = Πειραματικές Επιστήμες και Υγείας (41)

Ciencias Políticas y Sociales = Πολιτικές και Κοινωνικές Επιστήμες (41)

Comunicación = Επικοινωνιακές επιστήμες (41)

Conferencia de Archiveros de Universidades Españolas = Συγκέντρωση των
Αρχειοθετών των Ισπανικών Πανεπιστημίων (39)

Conferencia de Rectores de las Universidades Españolas = Συγκέντρωση των
Πρυτάνεων των Ισπανικών Πανεπιστημίων (39)

Consorcio de Bibliotecas Universitarias en Cataluña = Κοινοπραξία των
Ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών στην Καταλωνία (39)

Derecho = Νομικές επιστήμες (41)

Economía y Empresa = Οικονομία και επιχειρήσεις (41)

Edifici Jaume I = κτήριο Jaume I (15, 47)

Eduroam = όνομα ασύρματου δικτύου στο UPF (52)

Espacio Europeo de Educación Superior = Ευρωπαϊκός Χώρος Ανώτατης Εκπαίδευσης (45)

Factoría = Υποστήριξη στη διδασκαλία και τη μάθηση (45)

Guías temáticas = Θεματικοί Κατάλογοι (41)

Humanidades = Ανθρωπιστικές Επιστήμες (41)

Learning = μάθηση (68)

Interface = διεπαφή (50)

Planta baixa = ισόγειο (15)

Planta primera = πρώτος όροφος (15)

Planta segona = δεύτερος όροφος (15)

Portal de Producción Científica = Πόρταλ Επιστημονικής Παραγωγής (53)

Propuesta de Compra de documentos = πρόταση αγοράς των τεκμηρίων (44)

Recercat = Αναζήτηση (43)

Red de Bibliotecas Universitarias = Δίκτυο Πανεπιστημιακών Βιβλιοθηκών (37)

Solicitud de Comanda Bibliográfica = αίτηση βιβλιογραφικής αγοράς (28)

Tecnología e Información de la Comunicación = Τεχνολογία και Πληροφόρηση της Επικοινωνίας (41)

Tecnologías de la Información y la Comunicación = Τεχνολογίες της Πληροφόρησης και των Επικοινωνιών (41)

Traducción y Ciencias de Lenguaje = Επιστήμες μετάφρασης και γλωσσολογίας (41)

Universitat = πανεπιστήμιο (13)

Web interno de la biblioteca, intranet = εσωτερικό δίκτυο της βιβλιοθήκης (intranet)
(22)